

COMARCH

ERP

Ulotka

Zmiany w wersji 2013.0.1

Comarch ERP Optima

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

COMARCH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Fundusze Europejskie – dla rozwoju innowacyjnej gospodarki

Spis treści

1	INSTALACJA PROGRAMU	4
2	REINSTALACJA PROGRAMU	5
2.1	REINSTALACJA Z POPRZEDNIEJ WERSJI PROGRAMU.....	5
2.2	WSPÓŁPRACA Z MICROSOFT SQL SERVER.....	6
2.3	WSPÓŁPRACA Z INNYMI APLIKACJAMI.....	6
3	OGÓLNE	6
3.1	NOWOŚCI	6
3.2	ZMIANY.....	8
3.3	POPRAWIONO	10
4	COMARCH ERP OPTIMA ANALIZY BI.....	10
4.1	NOWOŚCI	10
4.2	ZMIANY.....	11
5	HANDEL.....	11
5.1	NOWOŚCI – EWIDENCJA KOSZTÓW DODATKOWYCH PRZY ZAKUPIE TOWARU, SAD.....	11
5.1.1	KONFIGURACJA	11
5.1.2	NALICZANIE KWOT CELNYCH NA KOREKTCIE GRANICZNEJ.....	11
5.2	POZOSTAŁE NOWOŚCI.....	14
5.3	ZMIANY.....	15
5.4	POPRAWIONO	16
5.5	WSPÓŁPRACA Z ECOD	17
5.5.1	NOWOŚCI	17
5.5.2	POPRAWIONO	17
5.6	WSPÓŁPRACA Z COMARCH ERP E-SKLEP.....	17
5.6.1	NOWOŚCI	17
5.6.2	ZMIANY.....	18
5.6.3	POPRAWIONO	18
5.7	WSPÓŁPRACA Z IMALL24	18
5.7.1	NOWOŚCI	18
5.7.2	POPRAWIONO	18
5.8	WSPÓŁPRACA Z COMARCH ERP MOBILNY SPRZEDAWCA NA PLATFORMĘ ANDROID.....	18
5.8.1	NOWOŚCI	18
6	HANDEL PLUS.....	19
6.1	NOWOŚCI	19
6.2	ZMIANY.....	19
6.3	POPRAWIONO	19
7	DETAL.....	19
7.1	NOWOŚCI	19
7.2	POPRAWIONO	19
8	SERWIS.....	20
8.1	NOWOŚCI	20
8.2	ZMIANY.....	20
8.3	POPRAWIONO	20
9	CRM	21
9.1	NOWOŚCI	21
9.2	ZMIANY.....	22
9.3	POPRAWIONO	22

10	OBIEG DOKUMENTÓW	23
10.1	NOWOŚCI	23
10.2	ZMIANY.....	23
10.3	POPRAWIONO	23
11	KSIĘGOWOŚĆ	24
11.1	NOWOŚCI	24
11.2	ZMIANY.....	27
11.3	POPRAWIONO	28
12	KASA/ BANK.....	31
12.1	NOWOŚCI	31
12.2	ZMIANY.....	32
12.3	POPRAWIONO	32
13	PŁACE I KADRY	33
13.1	NOWOŚCI	33
13.2	ZMIANY.....	35
13.3	POPRAWIONO	36

1 Instalacja programu

Uwaga: Instalacja programu, na komputerze, na którym nie ma wcześniejszej wersji Comarch ERP Optima zainstaluje wraz z programem nową aplikację do zarządzania licencjami – Comarch ERP Menadżer Licencji. Zastępuje ona dotychczasowy Serwis Klucza HASP oraz Zdalny Serwer Klucza. Więcej informacji można znaleźć w instrukcji Comarch ERP Menadżer Licencji.

Uwaga: Comarch ERP Optima 2013.0.1 dla baz konfiguracyjnych utworzonych w tej wersji programu wymaga zainstalowania aplikacji Comarch ERP Menadżer Licencji. Nie jest to konieczne dla baz konfiguracyjnych skonwertowanych z wersji wcześniejszych niż 2013.0.1.

Szczegółowe informacje na temat instalacji znajdują się w instrukcji instalacji.

2 Reinstalacja programu

Uwaga: Comarch ERP Optima 2013.0.1 dla baz konfiguracyjnych utworzonych w tej wersji programu wymaga zainstalowania Comarch ERP Menadżer Licencji. Nie jest to konieczne dla baz konfiguracyjnych skonwertowanych z wersji wcześniejszych niż 2013.0.1.

2.1 Reinstalacja z poprzedniej wersji programu

W celu wykonania reinstalacji programu, należy z poziomu kreatora umieszczonego na płycie Comarch ERP Optima uruchomić opcję instalacji (Zainstaluj \ Zainstaluj Comarch ERP Optima).

Reinstalację programu Comarch ERP Optima można uruchomić również z jednoplikowych instalatorów: ComarchERPOptimasql.exe (zawiera program + silnik SQL), ComarchERPOptima.exe. Jednoplikowe instalatory dostępne są do pobrania po zalogowaniu na stronach walidowanych dla Klientów www.comarch.pl/erp/dla-klientow. Reinstalacja oprócz zmian w programie wykona konwersję baz danych. Do reinstalacji zaleca się użycie pliku ComarchERPOptima.exe, gdyż ma on mniejszy rozmiar i krócej trwa jego pobieranie.

Od wersji Comarch ERP Optima 2013.0.1 wymagana jest na komputerze obecność pakietu Microsoft .Net Framework 4.0. W przypadku jego braku zostanie on doinstalowany przez instalator Comarch ERP Optima.

Reinstalacja przebiega w podobny sposób jak instalacja programu i została dokładnie opisana w instrukcji instalacji programu.

Reinstalacja musi być wykonana na wszystkich komputerach, gdzie działa program Comarch ERP Optima w wersji wcześniejszej niż 2013. Reinstalacja programu spowoduje uaktualnienie wersji.

Uwaga: Reinstalacja powinna być przeprowadzana na programie objętym gwarancją. Jeśli termin gwarancji minął, reinstalacja spowoduje jego zablokowanie.

Reinstalacja do najnowszej wersji 2013 możliwa jest zarówno z wersji 2012 oraz 2010 jak również Comarch ERP Optima ze „starszym interfejsem” od wersji 14.1. W przypadku konieczności skonwertowania bazy z wcześniejszej wersji programu należy zrobić to dwuetapowo, czyli najpierw zainstalować wersję 15, 16 lub 17 dopiero potem wersję 2013.

Reinstalacja z wersji 14, 15, 16 lub 17 do 2013 nie zachowuje wprowadzonych zmian w ustawieniach kolumn na listach w programie.

Uwaga: Ze względu na wprowadzenie w programie obsługi znaków diakrytycznych pochodzących z innych języków niż polski, wielkość bazy danych po konwersji zwiększa się dla konwersji z wersji 2010 i wcześniejszych. Dodatkowo w czasie samego procesu konwertowania potrzeba więcej miejsca na dysku twardym. Ma to szczególne znaczenie podczas konwersji baz o rozmiarze kilku gigabajtów na darmowej wersji Microsoft SQL Server Express. Wynika to z ograniczenia rozmiaru bazy danych, z którymi mogą pracować edycje Express. Przy czym z Microsoft SQL Server 2005 oraz 2008 Express mogą być używane bazy o rozmiarze nie przekraczającym 4 GB, natomiast Microsoft SQL Server 2008 R2 Express oraz Microsoft SQL Server 2012 Express pozwalają na pracę z bazami o rozmiarze do 10 GB. Zatem wykonanie konwersji może wymagać aktualizacji serwera SQL do wersji 2008 R2 Express (2012 Express) lub do pełnej wersji serwera SQL, który nie posiada żadnych ograniczeń na wielkość bazy danych.

2.2 Współpraca z Microsoft SQL Server

Od wersji 2012 system Comarch ERP Optima nie współpracuje z silnikiem bazy danych MS SQL w wersji 2000. Dlatego przed instalacją Comarch ERP Optima zalecamy wykonanie kopii bezpieczeństwa dla bazy konfiguracyjnej oraz wszystkich baz firmowych. W przypadku posiadania baz z MS SQL 2000, aby móc pracować na Comarch ERP Optima 2013 należy zainstalować nowszą wersję silnika bazy danych (ale niższą niż SQL 2012) i przenieść na niego bazy danych. Można do tego wykorzystać narzędzie „Migrator bazy danych”, które znajduje się na Indywidualnych Stronach Klientów w obszarze aktualnych wersji (<http://www.erp.comarch.pl/klienci/default.aspx?site=2248>). W trakcie próby połączenia się Użytkownika z silnikiem bazy danych MS SQL w wersji 2000 pojawi się komunikat: *Wybrany serwer SQL jest w wersji 2000, ta wersja nie jest obsługiwana. Skonfiguruj połączenie z serwerem SQL w nowszej wersji.*

Uwaga: Comarch ERP Optima 2013 nie współpracuje z silnikiem bazy danych Microsoft SQL Server 2000.

Uwaga: Microsoft SQL Server 2012 nie obsługuje baz pochodzących z wersji Microsoft SQL Server 2000. W przypadku konieczności przeniesienia takich baz do wersji SQL 2012, należy to zrobić dwuetapowo, tzn. w pierwszym kroku odtworzyć bazy pochodzące z SQL 2000 na SQL w wersji 2005, 2008 lub 2008 R2, wykonać kopię bezpieczeństwa i dopiero te pośrednie kopie odtwarzać na SQL 2012.

Szczegółowe informacje dotyczące współpracy z Microsoft SQL Server znajdują się w instrukcji instalacji.

2.3 Współpraca z innymi aplikacjami

Comarch ERP Optima 2013.0.1 współpracuje z następującymi aplikacjami:

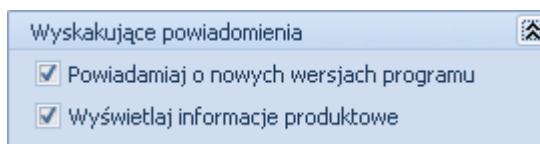
1. Comarch ERP e-Sklep w wersji 6.5 lub wyższej.
2. Comarch ERP Optima Pulpit Menadżera w wersji 5.5 lub wyższej.
3. Comarch ERP Mobilny Sprzedawca dla Windows w wersji 6.1.
4. Comarch ERP Mobilny Sprzedawca dla Android w wersji 3.1.
5. Comarch ERP Mobilny Menadżer w wersji 6.1.

3 Ogólne

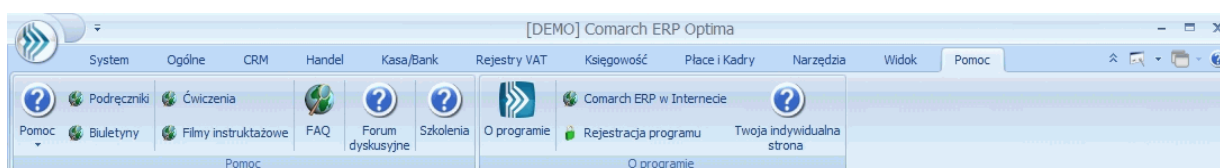
3.1 Nowości

1. **Praca wielostanowiskowa** – optymalizacja. Zoptymalizowano otwieranie i odświeżanie list przy pracy wielostanowiskowej.
2. **Daty dokumentów.** W menu *System/ Konfiguracja/ Firma/ Kasa/Bank/ Daty dokumentów* dodano parametry do określenia:
 - Daty zdarzenia w preliminarzu dla FA/WKA, PA - do wyboru opcje: data wystawienia, data sprzedaży,
 - Daty zdarzenia w preliminarzu dla ewidencji dodatkowej przychodów - do wyboru opcje: data wystawienia, zapisu, operacji.

- Data zdarzenia w preliminarzu dla FA/WKA, PA dla konwertowanych baz domyślnie ustawia się z opcją: data wystawienia (tak jak do tej pory), natomiast dla nowej bazy z datą sprzedaży (co jest zgodne z domyślną datą z jaką księgowane są dokumenty).
 - Data zdarzenia w preliminarzu dla ewidencji dodatkowej przychodów dla konwertowanych baz domyślnie ustawia się z opcją: data wystawienia (tak jak do tej pory), natomiast dla nowej bazy z datą operacji (co jest zgodne z domyślną datą z jaką księgowane są dokumenty). W przypadku pełnej księgowości należy zwrócić uwagę czy data księgowania i data zdarzenia w Preliminarzu są spójne. Pozwoli to na uniknięcie rozbieżności pomiędzy zapisami w module Kasa/Bank oraz w dziennikach księgowych.
3. **Import kontrahentów z pliku xls.** Dodano możliwość wskazania pliku poprzez przeciągnięcie go z okna eksploratora Windows.
 4. **Atrybuty, BI.** Dla atrybutów (menu *Ogólne/Atrybuty*) dodano parametr **przeńs do Analiz BI**, jeśli nie jest zaznaczony atrybuty nie są przenoszone do Analiz Business Intelligence.
 5. **Karta Operatora.** Na formularzu Operatora na zakładce *Parametry* dodano nowy parametr dla modułu handlowego „**Zmiana atrybutów na zatwierdzonych dokumentach**”. Parametr jest domyślnie odznaczony. Jeżeli parametr będzie zaznaczony, wówczas Operator będzie miał możliwość zmiany atrybutu na dokumentach niezaksięgowanych, nawet jeśli zostały już zapisane na trwałe.
 6. **Domyślny rejestr dla formy płatności "przelew" na operatorze.** W menu *System/ Konfiguracja/ Program/ Użytkowe/ Operatorzy*, na formularzu Operatora, na pierwszej zakładce *Ogólne* w opcji *Parametry wspólne* dodano parametr: **Domyślny Bank**. Pole domyślnie jest puste. Użytkownik z rozwijanej listy może wybrać rejestr bankowy. Funkcjonalność działa na podobnej zasadzie jak domyślna kasa dla Operatora i może być wykorzystywana np. w sytuacji gdy firma posiada kilka oddziałów, pracuje na jednej bazie danych, a należności regulowane za pomocą formy płatności „przelew”, mają wpływać na różne konta bankowe. Każdy z Operatorów może wybierać tą samą formę płatności „przelew” ale będzie ona generowała płatności w różnych rejestrach.
 7. **Wyskakujące powiadomienia.** W menu *System/ Konfiguracja/ Program/ Użytkowe/ Operatorzy* dodano sekcję *Wyskakujące powiadomienia*.

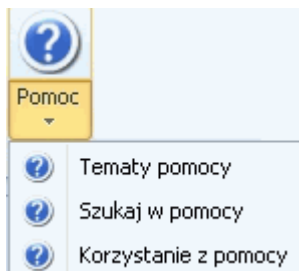

- Obydwa parametry domyślnie są zaznaczone ale istnieje możliwość odznaczenia parametrów przez Operatora niezależnie od tego czy ma on uprawnienia administratora czy też nie. Jeżeli parametry są zaznaczone - funkcja wyskakujących powiadomień o wersjach i komunikatów produktowych działa jak do tej pory. Natomiast odznaczenie parametrów spowoduje, że nie będą pojawiały się "chmurki" z informacjami o nowej wersji lub z informacjami marketingowo-produktowymi.
8. **Pomoc.** Wprowadzono nową zakładkę *Pomoc*, która gromadzi w jednym miejscu wszystkie dostępne w programie narzędzia pomocy takie jak HELP, dokumentacja do programu, ISK, filmy instruktażowe, FAQ itp. Na wstążce dostępna jest opcja *Pomoc* gdzie pogrupowane są przyciski opisujące rodzaj pomocy. Zakładka *Pomoc* jest dostępna zawsze na ostatniej pozycji, bez względu na wybrane moduły, czy też wybrane miejsce w programie.

- Zakładka *Pomoc* podzielona jest na dwie grupy: *Pomoc* oraz *O programie*.
- Grupa „**Pomoc**” zawiera następujące przyciski:

- **Pomoc** - z rozwijalnym menu, które umożliwia wyszukanie np. różnych tematów wg spisu treści

- **Podręczniki** – przycisk otwiera stronę w przeglądarce z podręcznikami do systemu Comarch ERP Optima,
 - **Biuletyny** – przycisk otwiera stronę w przeglądarce z biuletynami zawierającymi pomocne informacje dotyczące systemu Comarch ERP Optima,
 - **Ćwiczenia** – przycisk otwiera stronę w przeglądarce z ćwiczeniami do systemu Comarch ERP Optima,
 - **Filmy instruktażowe** – przycisk otwiera stronę w przeglądarce z filmami instruktażowymi,
 - **FAQ** – przycisk otwiera stronę w przeglądarce i przechodzi analogicznie jak z poziomu zakładki Online do obszaru FAQ,
 - **Forum dyskusyjne** – przycisk otwiera stronę w przeglądarce z forum dyskusyjnym,
 - **Szkolenia** – przycisk otwiera stronę w przeglądarce z ofertą szkoleniową.
 - **Grupa „O programie”** - przeniesiona z zakładki System działa jak dotychczas. W grupie znajdują się następujące przyciski:
 - **O programie** – gdzie znajdziemy informację np. o numerze wersji na której pracuje Użytkownik, numerze klucza sprzętowego itp.
 - **Comarch ERP Optima w Internecie** – wyświetla stronę produktową systemu gdzie znajdziemy informacje o produkcie, korzyściach, promocjach, cenniku itp.
 - **Rejestracja programu** – gdzie można zarejestrować klucz plikiem aktywacyjnym,
 - **Twoja indywidualna strona** – przycisk otwiera w przeglądarce stronę do logowania na ISK gdzie podajemy Id oraz PIN Klienta.
9. **Samouczek.** W celu ułatwienia korzystania z programu Comarch ERP Optima, przygotowaliśmy system podpowiedzi tzw. Samouczek, który jest dostępny w opcji *Pomoc/ Tematy pomocy/ Samouczek*. Ten rodzaj pomocy ma za zadanie nauczyć jak poruszać się w modułach programu Comarch ERP Optima i jak efektywnie wykonywać operacje, z którymi Użytkownik programu spotyka się w codziennej pracy z programem. Samouczek podzielono na trzy grupy merytoryczne:
- Handel – zawiera scenariusze realizowane w modułach handlowo-magazynowych.
 - Księgowość - zawiera scenariusze realizowane w modułach księgowych.
 - Płace i Kadry – zawiera scenariusze realizowane w module Comarch ERP Optima Płace i Kadry (Płace i Kadry Plus).

3.2 Zmiany

1. **Optymalizacja zaliczek – dokumenty handlowe, rejestry VAT i ewidencja dodatkowa.** Zmieniony został mechanizm wczytywania zaliczek na Fakturach Sprzedaży, Paragonach, Fakturach Zakupu, dokumentach w rejestrze VAT i ewidencji dodatkowej. Z *Konfiguracji firmy/ Kasa/Bank/ Parametry* usunięty został parametr **Inicjalizacja zaliczek dla podmiotów wybranych na dokumencie**. Użytkownik ma możliwość ręcznego wyboru zaliczki (podczas wystawiania dokumentu) z otwieranej listy zaliczek. Na liście zaliczek jest możliwość podglądu dokumentu. W sekcji dotyczącej zaliczek wprowadzono kilka zmian:
 - Zmieniony został opis nad oknem zaliczek na *Zaliczki do rozliczenia*
 - Usunięto kolumnę *Użyj*
 - Przycisk wyboru zaliczkobiorcy z rozwijalnym menu z podmiotami pozostał, ale umożliwia wybranie również innych rodzajów podmiotów: kontrahentów, banki, urzędy. Domyślnie na dokumentach w rejestrze VAT i ewidencji dodatkowej jest to Pracownik, a na dokumentach z modułu Handel jest to

Kontrahent. Na Paragonie nie jest dostępny przycisk z wyborem podmiotu, można wskazać jedynie zaliczki dla kontrahenta wybranego na zakładce *Ogólne*.

- Dodano przyciski (Plus, Lupka i Kosz), pozwalające na dodawanie, edycję oraz usuwanie zaliczek.
- Jeżeli po wejściu na dokument dla danego podmiotu istnieje lista potencjalnych zaliczek to ikona plusa

zawiera dodatkowo wykrzyknik

2. **Domyślna kasa.** Na formularzu Operatora przeniesiono na zakładkę pierwszą Ogólne do sekcji Parametry wspólne parametr Domyślna kasa.
3. **Internetowa Wymiana Dokumentów.** Zmodyfikowano obsługę ustalania hasła. Użytkownik informowany jest czy wpisywane hasło jest słabe, średnie czy mocne.
4. **Internetowa Wymiana Dokumentów.** Udostępniono skrzynkę IWD dla operatorów, którzy nie mają uprawnień administratora.
5. **Pasek szybkiego dostępu.** Umożliwiono na pasku szybkiego dostępu przesuwanie ikon przypisanych do poszczególnych funkcji (zmianę kolejności poszczególnych ikon).
6. **Skróty klawiaturowe.** Ujednolicono skróty klawiaturowe na wszystkich listach o strukturze drzewa. Klawisz <INSERT> dodaje gałąź nadrzędną natomiast klawisz <SHIFT + INSERT> podrzędną.
7. **Wiersz filtra na listach o strukturze drzewiastej** (np. lista kategorii, plan kont itp.). Pod nagłówkami kolumn dodano wiersz filtra, który umożliwi łatwe filtrowanie listy po kategorii ogólnej i szczegółowej.
8. **Mechanizm wgrywania skryptów na bazie konfiguracyjnej.** Rozbudowano mechanizm wykonywania skryptów o operacje na bazie konfiguracyjnej. Dotychczas skrypty domyślnie były wykonywane na bazie firmowej. Zastosowanie znacznika USE_KONF i USE_FIRM określa rodzaj bazy na której zostanie uruchomiony skrypt.
9. **Analizy - eksport do pliku.** Uzależniono otwieranie pliku w aplikacji docelowej od ustawienia parametru **Otwieranie wyeksportowanych plików** na zakładce Widok.
10. **Analizy - eksport tabeli zastąpiono opcją eksport.** W ramach niej możliwe są następujące działania: *Eksportuj bieżący widok do pliku* (w formatach: xls, xlsx, pdf, html i rtf), *Eksportuj tylko dane do pliku MS Excel*, *Eksportuj tylko dane do schowka*.
11. **Eksport wydruku do pliku.** Umożliwiono otwarcie wyeksportowanego pliku w oparciu o parametr **Otwieranie wyeksportowanych plików**, dostępny na zakładce *Widok*. Dotychczas parametr był wykorzystywany tylko podczas eksportu do arkusza MS Excel z poziomu listy dokumentów. Parametr ma 3 stany:
 - Otwieraj – plik po wyeksportowaniu zawsze będzie otwierany,
 - Nie otwieraj – plik nie będzie nigdy otwierany,
 - Pytaj – będzie pojawiać się pytanie po zapisaniu pliku "Czy otworzyć wyeksportowany plik?", na tym komunikacie można zaznaczyć parametr **Zapamiętaj odpowiedź i nie pokazuj więcej**.
12. **Okno Logowania, lista firm.** Sposób filtrowania uwzględnia ustawienie operatora w menu Widok/ Filtrowanie list metoda „zaczyna się od”.
13. **Okno Logowania, lista firm.** Brak możliwości podglądu listy firm przed zalogowaniem się operatora. W sytuacji gdy operator ma dostęp tylko do firmy startowej, wówczas nie ma możliwości podglądu listy firm w oknie logowania oraz po wywołaniu klawisza zmiana firmy.

3.3 Poprawiono

1. **Zmiana widoku.** Po wybraniu opcji **Zmiana widoku** <F6> i powrocie do standardowego widoku <F6> kursor nie zmienia swojego położenia.
2. **Wklej <Ctrl +V>.** Poprawiono wklejanie zawartości tekstu ze schowka w sytuacji gdy wcześniej tekst został wklejony do pola, w którym nie mieścił się w całości.
3. **Analizy, dane serii wykresu.** Poprawiono ustawienie kursora po wywołaniu menu kontekstowego kombinacją klawiszy <SHIFT+F10>.
4. **Konfiguracja wydruków.** Poprawiono import wydruków z pliku XML.
5. **Panel analiz, zakładka *Ulubione*.** Poprawiono ustawienie analiz na zakładce ulubione po konwersji z poprzedniej wersji.
6. **Wydruk Urzędowego Poświadczenia Odbioru (UPO).** Na wydruku UPO zamiast kodu urzędu drukowana jest jego pełna nazwa.
7. **Ustawienie kursora.** Po wejściu na listę kursor ustawia się na początku lub na końcu listy w zależności od kolumny po jakiej posortowana jest lista. Jeżeli lista posortowana jest po kolumnie typu data, numer dokumentu, liczba porządkowa – kursor ustawia się na najnowszym dokumencie, dokumencie z najwyższym numerem. W innych przypadkach zawsze na początku listy.
8. **Fizyczne skasowanie bazy danych z serwera.** Poprawiono fizyczne usunięcie z serwera baz nieskonwertowanych lub odtwarzanych z backupu.
9. **Typy kursów walut.** Poprawiono odświeżanie się w programie listy Typów kursów walut.
10. **Komunikat.** Poprawiono pojawianie się komunikatu *Rekord, który edytowałeś, został w międzyczasie zmieniony na innym stanowisku systemu* w sytuacji, gdy przy edycji zapisu k/b zmieniono na formularzu kontrahenta domyślny numer rachunku bankowego.
11. **Grupa kontrahentów.** Na formularzu kontrahenta poprawiono wyświetlanie się nowo dodanej grupy kontrahentów.
12. **Rozwijane listy.** Poprawiono wybór np. kategorii, kontrahentów z rozwijalnej listy przy szybkim wpisywaniu danych.

4 Comarch ERP Optima Analizy BI

4.1 Nowości

1. **Raport Rozrachunków Księgowych.** Dodano raport wzorcowy i standardowe umożliwiające analizę struktury wiekowej rozrachunków księgowych na zadany dzień.
2. **Raporty oparte o kilka baz źródłowych.** Dodano możliwość uruchamiania raportów na kilku bazach firmowych na raz. Dane ze wszystkich baz są łączone w jeden raport.
3. **Wysyłanie subskrypcji z różnych baz dla każdego odbiorcy.** Dodano możliwość wysyłania subskrypcji na innej bazie dla każdego odbiorcy. Za pomocą jednej subskrypcji można wysłać raporty z danymi z różnych firm dla różnych odbiorców.
4. **BI Mobile.** Dodano możliwość eksportu raportów do aplikacji mobilnej dostępnej na smartphony z systemem operacyjnym Android.

4.2 Zmiany

1. **Integracja instalatorów.** Od wersji 2013 Analizy BI znajdują się w tym samym instalatorze co Optima. Podczas instalacji wystarczy zaznaczyć Analizy BI jako dodatkowy moduł do zainstalowania. Tworzenie baz aplikacji Analizy BI zostało przeniesione do menedżera baz danych dostępnego z ekranu logowania.
2. **Wersja 64 bitowa.** W nowej wersji aplikacja działa również w trybie 64-bitowym dzięki czemu może w pełni wykorzystywać zasoby systemowe. Umożliwi to otwieranie raportów z większą ilością danych niż do tej pory.
3. **Parametr "Przeń do Analiz BI" na atrybutach.** Od najnowszej wersji do raportów wzorcowych i standardowych będą pobierane tylko te atrybuty, które będą miały zaznaczony parametr **Przeń do Analiz BI**.

5 Handel

5.1 Nowości – Ewidencja kosztów dodatkowych przy zakupie towaru, SAD

W wersji 2013 wprowadzono w Comarch ERP Optima ułatwienia dotyczące ewidencji dodatkowych kwot przy zakupie towarów, w tym kwot z dokumentu SAD przy zakupie towarów spoza Unii Europejskiej.

5.1.1 Konfiguracja

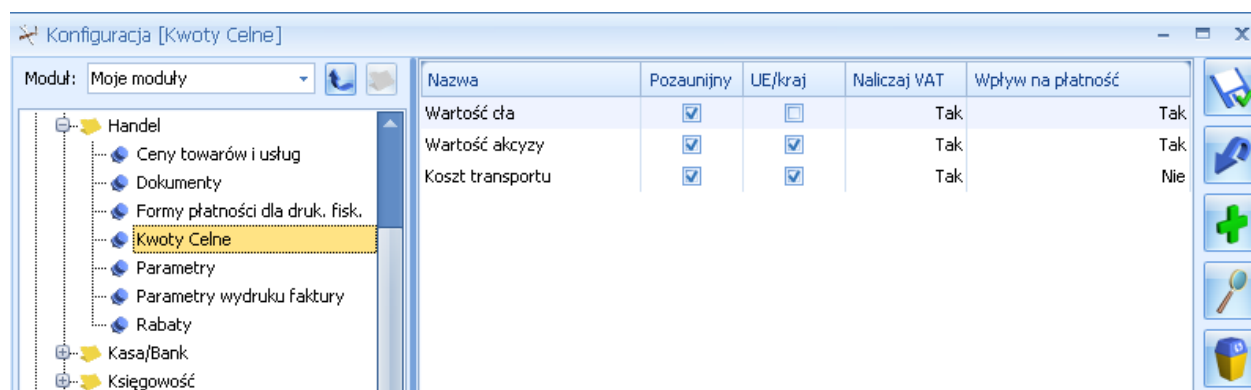
Wprowadzenie dodatkowych kwot przy zakupie towaru, wynikających np. z transportu, cła, czy podatku akcyzowego jest realizowane w programie przez dokument Korekty Granicznej.

W menu *System/ Konfiguracja/ Firma/ Handel* dodano gałąź *Kwoty celne*. Lista domyślnie zawiera trzy pozycje: Wartość cła, Wartość akcyzy, Koszt transportu. Użytkownik ma możliwość dodawania nowych pozycji w zależności od potrzeb i specyfiki pracy oraz usuwania/zmiany domyślnych pozycji.

Dla poszczególnych pozycji listy określamy:

- czy dotyczy zakupu wewnątrzunijnego/krajowego (kolumna *UE/kraj*), pozaunijnego (kolumna *Pozaunijny*)
- czy od wartości tej pozycji ma być naliczony podatek VAT
- oraz czy ma generować płatność.

Zgodnie z ustawieniem pozycje listy są przenoszone na dokument Korekty Granicznej, gdzie Użytkownik podaje ich kwotową wartość.

Rys. Konfiguracja firmy/ Handel – Kwoty celne.

5.1.2 Naliczanie kwot celnych na korekcie granicznej

Aby zaewidencjonować dodatkowe kwoty związane z zakupem towaru, takie jak: cło, podatek akcyzowy, podatek VAT czy koszt transportu, do Faktury Zakupu należy wystawić Korektę Graniczną (opcja jest dostępna na liście Faktur Zakupu w menu rozwijanym ikony korekty oraz pod prawym przyciskiem myszy – *korekta graniczna/cło*). Na

formularzu Korekty Granicznej, na zakładce *Ogólne* dodano opcję *Dystrybucja kwot celnych na pozycje*. Funkcja umożliwia wprowadzenie dodatkowych kwot związanych z zakupem towaru, w tym kwot z dokumentu SAD (przy zakupie towarów spoza Unii Europejskiej). Dzięki powyższej opcji możliwe jest skorygowanie wartości towarów w magazynie, ustalenie wartości celnych do zaksięgowania, wyliczenie podatku VAT oraz ustalenie wysokości zobowiązania wobec podmiotu (często jest nim urząd celny).

Pozycje, dla których wpisujemy kwoty celne są pobierane na dokument Korekty Granicznej z *Konfiguracji firmy/Handel/ Kwoty celne*.

	Nazwa	Wartość	Naliczaj VAT	Wpływ na płatność
☒	Wartość cła	450,00	Tak	Tak
☒	Wartość akcyzy	200,00	Tak	Tak
☒	Koszt transportu	700,00	Tak	Nie

Rys. Kwoty celne

Po wpisaniu kwoty w kolumnie *Wartość*, pozycja jest automatycznie zaznaczana:

	Nazwa	Wartość	Naliczaj VAT	Wpływ na płatność
☒	Wartość cła	120,00	Tak	Tak
☐	Wartość akcyzy	0,00	Tak	Tak
☐	Koszt transportu	0,00	Tak	Nie

Jeśli zostanie odznaczona, wartość tej pozycji nie zostanie doliczona do wartości towarów.

Kwoty celne dla towarów można naliczać etapami, każdorazowo uzupełniając wartość wybranych pozycji w oknie *Kwoty celne*. Jeśli ponownie zaznaczymy pozycję, która już była wprowadzana, kwoty zostaną przeliczone na nowo.

Należy pamiętać, że zaznaczenie pozycji i nieuzupełnienie wartości, będzie skutkowało wyzerowaniem wartości na pozycjach Korekty Granicznej.

Przeliczenie kwot celnych następuje po naciśnięciu przycisku *Akceptuj*.

Dystrybucja kwot celnych jest wykonywana domyślnie dla wszystkich towarów z Korekty Granicznej. Aby wykonać dystrybucję kwot celnych na wybrane towary, należy je uprzednio zaznaczyć na liście.

W oknie *Kwoty celne* dla danej pozycji należy wpisać kwotę w kolumnie *Wartość*, zostanie ona proporcjonalnie podzielona między towary znajdujące się na Korekcie Granicznej. Jeśli chcemy zmienić bądź wyzerować tą kwotę, należy ponownie otworzyć okno *Kwoty celne*, zaznaczyć daną pozycję i wpisać dla niej wartość.

Naliczenie kwot celnych ikoną *dystrybucja kwoty na pozycje* będzie skutkowało wyzerowaniem naliczonych

wcześniej kwot celnych poprzez ikonę *dystrybucja kwot celnych na pozycje*.

Jeśli chcemy wyzerować wartość wszystkich kwot celnych, najszybciej można zrobić to korzystając z opcji *dystrybucja kwoty na pozycje* – wykonując opcję naliczenia dla kwoty 0,00 PLN.

Kod CN na pozycjach dokumentu

Na formularzu Korekty Granicznej dla pozycji dodano kolumnę *Kod CN* (domyślnie jest niewidoczna, należy ją wybrać z kolumn dodatkowych opcją pod prawym przyciskiem myszy). Kolumna jest przydatna przy naliczaniu kwot celnych dla wybranych towarów zgodnie z dokumentem SAD, na którym pozycje pogrupowane są po kodach CN.

Pozycja dokumentu Korekty Granicznej

W oknie *Pozycja dokumentu* Korekty Granicznej dodano zakładkę *Kwoty celne*:

Pozycja	Wartość	Naliczaj VAT	Wpływ na płatność
Wartość cła	54,00		Tak
Wartość akcyzy	26,67		Tak
Koszt transportu	38,00		Nie

Rys. Pozycja dokumentu FZKG – Kwoty celne

Na zakładce widoczne są naliczone dla towaru wartości kwot celnych, Użytkownik ma możliwość edycji kolumn – *Wartość, Naliczaj VAT, Wpływ na płatność*.

Wpływ kwot celnych na wartość magazynu

Wprowadzone kwoty celne zawsze podwyższają koszt zakupu towarów - suma kwot celnych pozycji przenoszona jest do pola wartość a tym samym wpływa na koszt zakupu towarów.

Naliczanie podatku VAT

W przypadku transakcji dla kontrahentów wewnętrznych i krajowych, podatek VAT od kwot celnych jest naliczany tylko w przypadku, jeśli na FZ był wykazany VAT (stawki VAT pozycji na Korektę Graniczną są przenoszone z FZ).

W przypadku kontrahentów pozaunijnych, na Korekcie Granicznej stawka VAT poszczególnych pozycji jest pobierana z kartotek towarowych, VAT od kwot celnych jest naliczany zgodnie z ustawieniem w kolumnie *Naliczaj VAT* (w oknie, gdzie wprowadzamy kwoty celne). Dodatkowo, na zakładce *Płatności* znajduje się parametr **Naliczaj VAT od towarów**, jego zaznaczenie skutkuje naliczeniem podatku VAT od wartości towarów widniejącej na FZ w oparciu o stawki VAT zakupu z kartotek towarowych. Wówczas w tabeli VAT, kwota VAT w danej stawce będzie sumą podatku VAT wyliczonego od wartości towarów z FZ oraz podatku VAT wyliczonego od kwot dodatkowych. W przypadku kilku Korekt Granicznych do jednej FZ naliczenie VAT od towarów jest możliwe tylko na jednej z nich (po zaznaczeniu **Naliczaj VAT od towarów**, parametr ten nie jest widoczny na kolejnych FZKG).

Wpływ kwot celnych na płatność

Kwotę netto Korekty Granicznej stanowi suma kwot celnych, które mają zaznaczony parametr **Wpływ na płatność** – **Tak** z wszystkich pozycji towarowych na dokumencie. Jeśli dodatkowe kwoty wprowadzone na Korekcie Granicznej nie generują płatności, wówczas nie są widoczne w tabeli VAT na zakładce *Płatności*.

Przykład:

Towar zakupiony z Unii Europejskiej od firmy X, dostarczony przez firmę Y.

W systemie zostały zaewidencjonowane dwie Faktury Zakupu:

- FZ/1/2012 na zakupiony towar dla kontrahenta X,
- FZ/2/2012 na usługę transportową w wysokości 100 zł dla kontrahenta Y.

Aby doliczyć koszt transportu dla towaru z FZ/1/2012 należy wystawić Korektę Graniczną. Na FZKG w oknie Kwoty celne dla pozycji Koszt transportu należy wpisać wartość 100 zł i ustawić Wpływ na płatność na Nie (FZ/2/2012 wygenerowała płatność). Po zatwierdzeniu FZKG wartość towaru na magazynie zostanie zwiększona o 100 zł.

5.2 Pozostałe nowości

- Edycja atrybutów na zatwierdzonych dokumentach.** W *Konfiguracji programu/ Użytkowe/ Operatorzy* – na karcie operatora, na zakładce *Parametry* (dla modułu handlowego) dodano parametr **Zmiana atrybutów na zatwierdzonym dok.**. Funkcja ta umożliwi edycję atrybutów dokumentów handlowych i magazynowych zatwierdzonych na stałe oraz edycję atrybutów pozycji tych dokumentów.
Modyfikacja atrybutu dokumentu/ pozycji dokumentu jest również możliwa podczas wykonywania podglądu dokumentu z poziomu innego dokumentu.
Modyfikacja atrybutu dokumentu/ pozycji dokumentu nie powoduje zmiany w tym zakresie na dokumentach powiązanych.
- Atrybuty na liście towarów.** Na liście w menu *Ogólne/Cennik* i *Handel/Zasoby* umożliwiono wyświetlanie atrybutów towarów. Dla opcji *Wybór kolumn* (dostępnej na liście pod prawym przyciskiem myszy na nagłówku dowolnej kolumny) znajdują się kolumny odpowiadające atrybutom towarów.
Po dodaniu na listę kolumny z nazwą atrybutu, dla poszczególnych pozycji wyświetlane są wartości tego atrybutu:
 - jeśli towar posiada kilka wartości dla jednego atrybutu, w kolumnie wyświetlana jest jedna wartość. Pozostałe są widoczne w opisie pojawiającym się w momencie, gdy kursor myszy zostanie ustawiony na wartości znajdującej się w kolumnie dla atrybutu,
 - jeśli nie zdefiniowano wartości atrybutu, w kolumnie widoczny jest tekst {pusty}.
- Indywidualny cennik.** Dodano parametr **Nieaktywne**, dzięki temu można decydować czy w indywidualnym cenniku dla klienta mają być uwzględniane towary nieaktywne, ustawienie jest przenoszone na wydruk.
- Import cennika w formacie MS Excel.** Umożliwiono wskazanie pliku do importu poprzez przeciągnięcie go z eksploratora Windows.
- Data zdarzenia w preliminarzu dla Faktury Sprzedaży/ Wydania Kaucji, Paragonu.** W menu *System/ Konfiguracja firmy/ Kasa/Bank/ Daty dokumentów* dodano opcję **Data zdarzenia w preliminarzu dla FS/WKA, PA – data wystawienia/data sprzedaży** umożliwiającą określenie daty dokumentu FA/WKA, PA w Preliminarzu Płatności.
- Waluta zaliczki na Fakturze Sprzedaży.** Na formularzu Faktury Sprzedaży w tabeli Faktury zaliczkowe dodano kolumnę *Waluta*.
- Sprzedaż dedykowana.** Po otwarciu okna kursor ustawiany jest w polu z kodem kontrahenta.
- Sprzedaż dedykowana.** CRM, zakładka *Biblioteka*, dodano kolumnę *Katalog* (do wyboru na listę z kolumn dodatkowych).
- Sprzedaż dedykowana.** CRM, na zakładkach *1. Zadania*, *2. Kontakty*, *3. Biblioteka* dodano kolumnę *Numer dokumentu*.
- Korekta Graniczna, dystrybucja kwoty.** Umożliwiono wprowadzenie kwoty Korekty Granicznej poprzez ikonę - *dystrybucja kwoty na pozycje* tylko dla pozycji uprzednio zaznaczonych na formularzu korekty.
- Przekształcanie Rezerwacji Odbiorcy, Zamówień u Dostawców z różnych magazynów.** Umożliwiono przekształcenie Zamówień u Dostawców wystawionych na różne magazyny do Faktury Zakupu oraz Rezerwacji Odbiorcy wystawionych na różne magazyny do jednej Faktury Sprzedaży/ Paragonu.

12. **Inwentaryzacja.** Aby ułatwić Użytkownikom proces przeprowadzenia inwentaryzacji, w komunikacie informującym o dokumentach blokujących możliwość wykonania inwentaryzacji dodano: *Więcej informacji w FAQ na zakładce Pomoc, pytanie nr 155.*
13. **Wydruk Faktura VAT/VAT-UE/ Pełna tabela zaliczek.** Dla faktur walutowych dodano wydruk zawierający informacje o wystawionych wcześniej zaliczkach – sekcja Faktury VAT zaliczkowe – tabelka VAT, tabela VAT jest drukowana w PLN.
14. **Generator Raportów, receptura towaru złożonego.** Z poziomu formularza receptury towaru złożonego przekazywany jest identyfikator do edytora wydruków GenRap.

5.3 Zmiany

1. **Sprzedaż tylko wg kodów EAN.** Po zaznaczeniu w *Konfiguracji firmy/ Handel/ Parametry Sprzedaż tylko wg kodów EAN* podczas dodawania pozycji na dokument czytnikiem kodów kreskowych (metodą **edycji na liście** lub **przez podniesienie formularza**), jeśli program nie odnajdzie towaru o danym kodzie EAN, generowany jest komunikat: *Nie znaleziono pozycji o kodzie EAN: XXXXXXXX.*
2. **Parametr: kontrola ilości na dok. rozchodowych – edycji przed zapisem (menu Firma/ Magazyn/ Parametry).** Jeśli parametr był zaznaczony, podczas wydawania towaru z magazynu sprawdzana była jego ilość dostępna (pomniejszona o rezerwacje). Obecnie sprawdzana jest ilość dostępna jeśli w *Konfiguracji firmy/ Magazyn/ Parametry* jest zaznaczona opcja **Nie pozwalaj na wydanie towaru, gdy występują rezerwacje**, jeśli nie jest zaznaczona, sprawdzana jest całkowita ilość.
3. **Lista zasobów, parametr Zerowe.** Zmieniono działanie parametru **Zerowe** dostępnego w menu *Handel/ Zasoby*. W poprzednich wersjach parametr zawsze dotyczył ilości dostępnej towaru na magazynie (pomniejszonej o rezerwacje), obecnie został uzależniony od parametru w *Konfiguracji firmy/ Magazyn/ Parametry* – **Nie pozwalaj na wydanie towaru, gdy występują rezerwacje** – jeśli ta opcja jest włączona, parametr **Zerowe** działa jak w poprzednich wersjach (dotyczy ilości dostępnej towaru). Jeśli można wydawać towar, mimo istniejących rezerwacji, parametr **Zerowe** dotyczy ilości całkowitej towaru na magazynie (jeśli nie jest zaznaczony na liście zasobów nie wyświetlają się towary, które w kolumnie *Ilość* mają zero).
4. **Korekta Graniczna.** Nazwę korekta graniczna widoczną na liście Faktur Zakupu pod prawym przyciskiem myszy i w menu rozwijanym pod ikoną korekty zastąpiono nazwą *korekta graniczna/cło*.
5. **Inwentaryzacja.** Zmieniono tekst widniejący na Arkuszu Inwentaryzacyjnym, na zakładce *Ogólne* na: *Wartość inwentaryzacji wyliczona jest na podstawie ostatnich cen zakupu i może różnić się od wartości magazynu po zamknięciu AI. Wydruk spisu z natury dostępny jest z poziomu Handel/ Zasoby/ Wydruk danych/ Spis z natury lub Spis z natury z podziałem na dostawy.*
6. **Inwentaryzacja.** Niezależnie od metody dodawania pozycji na dokument ustawionej w *Konfiguracji firmy/ Handel/ Parametry*, na Arkuszu Inwentaryzacyjny towar dodawany jest w *Ilości wg spisu* równej zero.
7. **Zmiana kodu towaru.** Po zmianie kodu na kartotece towaru, dla dokumentów uprzednio wystawionych, w oknie *Pozycja dokumentu* pole z kodem było puste, obecnie widoczny jest nowy kod, aktywna jest ikona umożliwiająca podgląd karty towaru.
8. **Raport Sprzedaży.** Od wersji 2013 Comarch ERP Optima uwzględniane są korekty do Faktur pierwotnych.
9. **Naliczanie kosztu własnego sprzedaży wg metody AVCO.** Jeśli towar wydano z magazynu dokumentem Wydania Zewnętrzne, do którego wystawiono Fakturę Sprzedaży w buforze, program nie pozwalał na skorygowanie wartości FZ/PZ dla takiej partii towaru. Obecnie taka operacja jest możliwa.
10. **Wydruk Towary zalegające (GenRap).** Nie jest dostępny w przypadku naliczania kosztu własnego sprzedaży wg metody AVCO (koszt średni ważony).

5.4 Poprawiono

1. **Rabaty.** Zoptymalizowano czas wyświetlania listy rabatów (menu *Ogólne/Rabaty*).
2. **Atrybuty kontrahenta.** Poprawiono wybór atrybutów kontrahenta z poziomu dokumentu, dostępnych pod przyciskiem *Opis/Atrybuty*, w przypadku kiedy atrybuty wybierane są przez dwukrotne kliknięcie lewym przyciskiem myszy.
3. **Import cennika w formacie MS Excel.** Poprawiono aktualizację cen podczas importu cennika w formacie MS Excel w przypadku, kiedy uprzednio usunięto ceny domyślnie dostępne w programie.
4. **Podgląd danej binarnej.** Jeśli do towaru przypisano dwa atrybuty binarne o takiej samej nazwie, przy podglądzie z poziomu karty towaru drugiego atrybutu wyświetlany był pierwszy atrybut, działanie programu poprawiono.
5. **Cena towaru na Fakturze Sprzedaży.** Poprawiono wyświetlanie ceny na FA powstałej z WZ w sytuacji, gdy wartość towaru była niepodzielna przez ilość (np. towar w ilości 0,33 z ceną 17,74 PLN)
6. **Powiększony widok listy – F6.** Poprawiono przekształcanie dokumentów poprzez menu kontekstowe listy w sytuacji, kiedy jest włączony powiększony widok listy.
7. **Przyjęcie Wewnętrzne Produktu, klawiatura.** Poprawiono dodawanie składników receptury za pomocą klawiatury na formularzu Przyjęcia Wewnętrznego Produktu.
8. **Zdublowany widok Paragonów.** Jeśli do PA powiązanego z WZ wygenerowano FA i wykonano jej wydruk/podgląd wydruku, następnie zatwierdzono ją na stałe z listy (opcją pod prawym przyciskiem myszy), na liście Paragonów widoczny był podwójnie powiązany z nią Paragon, działanie programu poprawiono.
9. **Lista Paragonów.** Poprawiono filtrowanie dla kolumny *Opis* na liście Paragonów względem wartości wpisanej w polu Filtr.
10. **Paragon, nazwa nabywcy.** Jeśli na Paragonie powiązany z Wydaniem Zewnętrznym ręcznie wprowadzono nazwę Nabywcy, po przekształceniu PA do FA, nazwa była usuwana z WZ, działanie programu poprawiono.
11. **Fiskalizacja Paragonu.** W przypadku niektórych drukarek fiskalnych Elzab Omega, jeśli nie został wykonany raport dobowy, podczas fiskalizacji Paragonu, program sygnalizował błąd komunikacji z drukarką, działanie programu poprawiono, obecnie generowany jest komunikat: *Nie został wykonany raport dobowy za poprzedni dzień sprzedaży.*
12. **Korekta ilości Paragonu.** Jeśli towar został rozchodowany z magazynu Paragonem z opcją pobrania i przekształcony do FA, po wykonaniu zwrotu do FA towar nie wracał na magazyn, działanie programu poprawiono.
13. **Atrybuty dokumentów.** W przypadku uzupełniania wartości tego samego atrybutu na różnych dokumentach w tym samym czasie podczas zapisu kolejnego dokumentu pojawiał się komunikat *Rekord który edytowałeś został w międzyczasie zmieniony na innym stanowisku systemu*, działanie programu poprawiono.
14. **Korekta Wydania Zewnętrznego.** Poprawiono tworzenie korekty ilości Wydania Zewnętrznego w specyficznej sytuacji, gdy do dwóch Faktur Pro Forma wystawiano Wydania Zewnętrzne, na których były usuwane towary z FPF, następnie obie FPF przekształcano do Faktury Sprzedaży, usuwano tą Fakturę, ponownie obie FPF przekształcano do FA, i w ostatnim kroku tą FA korygowano.
15. **Usługi na Wydaniu Zewnętrznym.** Jeśli do Faktury Pro Forma wystawiono Wydanie Zewnętrzne na usługi, następnie do FPF wystawiono Fakturę Sprzedaży, na FA była przenoszona dla usług ilość z FPF, obecnie jest przenoszona z WZ.

16. **Korekta Kosztu Wydania Zewnętrznego.** Poprawiono wyliczanie wartości Korekty Kosztu Wydania Zewnętrznego w specyficznej sytuacji, jeśli wydany z magazynu towar został przyjęty na korygowanym PZ w kilku pozycjach.
17. **Agregacja pozycji.** Poprawiono agregację pozycji na FA przy przekształcaniu kilku Faktur Pro Forma powiązanych z Wydaniem Zewnętrznymi do jednej Faktury Sprzedaży.
18. **Zmiana ceny.** Poprawiono aktualizację operatora na kartotekach towarowych w polu *Zmodyfikował* po wykonaniu seryjnej zmiany cen.
19. **Wydruki listy zasobów.** Wydruki dostępne w menu *Handel/Zasoby* nie działające dla zaznaczonych pozycji nie uwzględniały wartości wpisanych w polu *Filtr*, działanie programu poprawiono.
20. **Wydruki seryjne.** Wydruk seryjny FZ&WZ&KP z poziomu formularza faktury. Poprawiono działanie wydruku w odniesieniu do ilości kopii dokumentów WZ i KP.
21. **Współpraca z Comarch ERP Mobilny Sprzedawca.** Poprawiono działanie konfiguracji stanowiska sprzedaży mobilnej w przypadku pracy na module handel.
22. **Współpraca z Comarch ERP Mobilny Sprzedawca (w wersji na platformę Android).** Poprawiono funkcjonalność wysyłania zdjęć na urządzenie mobilne w przypadku zdjęć zapisanych w bazie jako spakowane (duże rozmiary plików).
23. **Współpraca z Comarch ERP Mobilny Sprzedawca (w wersji na platformę Android).** Usunięto problem z wysyłaniem na urządzenie mobilne towarów oznaczonych w przeszłości jako nieaktywne.

5.5 Współpraca z ECOD

5.5.1 Nowości

1. **Import dokumentu z ECOD.** Umożliwiono wskazanie pliku do importu poprzez przeciągnięcie go za pomocą myszki. W tym celu należy wskazać plik w Eksploratorze Windows, a następnie z przytrzymanym lewym klawiszem myszy przeciągnąć go do programu Comarch ERP Optima i upuścić na oknie importu (w polu przeznaczonym do wskazania ścieżki pliku).

5.5.2 Poprawiono

1. **Opis towaru.** Poprawiono przenoszenie opisu towaru na zamówienie zaimportowane z ECOD.
2. **Import dokumentów.** Poprawiono import dużej liczby dokumentów.
3. **Eksport zamówień.** Poprawiono eksport zamówień do systemu ECOD.

5.6 Współpraca z Comarch ERP e-Sklep

5.6.1 Nowości

1. **Atrybuty czasowe i koszt dostawy.** Dla towarów wysyłanych do e-Sklep, na kartotekach, na zakładce *e-Sklep* dodano możliwość zdefiniowania atrybutów czasowych i określenia kosztu dostawy:
Atrybuty czasowe - Nowość/ Promocja/ Produkt z gazetki/ Produkt polecany/ Wyprzedaż/ Super jakość/ Super cena/ Najlepiej oceniany/ Rekomendacja sprzedawcy.
Negocjowalny koszt dostawy – Ustawienia e-Sklep/ negocjowalny koszt dostawy/ stały koszt dostawy.

2. **Edytor HTML.** Na karcie towaru (menu *Ogólne/ Cennik* lub *Handel/ Zasoby*) na zakładce *e-Sklep*, w oknie *Formularz języka towaru* na wstążce dodano **wyłącznik edytora HTML:** Nie używaj edytora HTML, po włączeniu tej opcji zakładka *Edytor* nie jest widoczna – kod HTML nie jest poprawiany przez program. Ustawienie jest pamiętane dla operatora.

5.6.2 Zmiany

1. **Synchronizacja.** Jeśli nie jest możliwe wykonanie synchronizacji z Comarch ERP Optima, Użytkownik otrzymuje informacje o powodach: *Nie znaleziono formy płatności, Nie znaleziono sposobu dostawy, Nie znaleziono kontrahenta.*

5.6.3 Poprawiono

1. **Automat synchronizacji.** Przy specyficznych ustawieniach, np. jeśli zdefiniowano **eksport danych słownikowych** od godz.: 00:00 do godz.:23:59 co 10 min oraz **Import/ Potwierdzenie zamówień/ Eksport zasobów** od godz.: 04:00 do godz.:20:00 co 10 min, synchronizacja nie wykonywała się – działanie programu poprawiono.

5.7 Współpraca z iMall24

5.7.1 Nowości

1. **Edytor HTML.** Na karcie towaru (menu *Ogólne/ Cennik* lub *Handel/ Zasoby*) na zakładce *iMall24*, w oknie *Formularz języka towaru* na wstążce dodano **wyłącznik edytora HTML:** Nie używaj edytora HTML, po włączeniu tej opcji zakładka *Edytor* nie jest widoczna – kod HTML nie jest poprawiany przez program. Ustawienie jest pamiętane dla operatora.

5.7.2 Poprawiono

1. **Automat synchronizacji.** Przy specyficznych ustawieniach, np. jeśli zdefiniowano **eksport danych słownikowych** od godz.: 00:00 do godz.:23:59 co 10 min oraz **Import/ Potwierdzenie zamówień/ Eksport zasobów** od godz.: 04:00 do godz.:20:00 co 10 min, synchronizacja nie wykonywała się – działanie programu poprawiono.

5.8 Współpraca z Comarch ERP Mobilny Sprzedawca na platformę Android

5.8.1 Nowości

1. **Rabaty.** Umożliwiono wysyłanie na urządzenie mobilne rabatów ustalonych po stronie Comarch ERP Optima.
2. **Terminarz.** Dodano współpracę Terminarza na urządzeniu mobilnym z modułem CRM w Comarch ERP Optima. Szczegółowe informacje zawiera instrukcja „Współpraca z Comarch ERP Mobilny Sprzedawca”.
3. **Grupy kontrahentów.** Obsłużono wysyłanie grup kontrahentów na urządzenie mobilne.

6 Handel Plus

6.1 Nowości

1. **Rezerwacje Odbiorców, Zamówienia u Dostawców z wielu magazynów.** Umożliwiono wystawienie Zamówienia u Dostawcy, Rezerwacji Odbiorcy na towary z różnych magazynów. Magazyn należy wskazać w oknie *Pozycja dokumentu*, zmiana magazynu głównego na dokumencie skutkuje komunikatem: *Wybrany magazyn zostanie ustawiony dla wszystkich elementów dokumentu. Czy chcesz zmienić magazyn na elementach? (Tak/Nie)*. Po przekształceniu od FA/PA czy FZ magazyny pozycji przenoszą się z RO i ZD i nie są już możliwe do zmiany.

Możliwe jest jednoczesne przekształcenie wielu takich RO do FA, PA, wielu ZD do FZ.

Nie jest możliwe przekształcenie takich ZD do Przyjęcia Zewnętrznego i RO do Wydania Zewnętrznego, Faktury Pro Forma czy Zamówienia u Dostawcy.

6.2 Zmiany

1. **Wydruki: Faktura VAT (GenRap), Paragon (GenRap)/ Wzór – cechy dostaw.** Usunięto pytanie pojawiające się przed wykonaniem wydruku *Czy drukować cechy dostaw?*, cechy są drukowane domyślnie.

6.3 Poprawiono

1. **Wydania Zewnętrzne.** Poprawiono zdejmowanie partii towaru z magazynu jeśli Wydanie Zewnętrzne ze wskazaniem partii towaru było dwukrotnie zapisywane do bufora.

7 Detal

7.1 Nowości

1. **Maksymalny rabat operatora.** W konfiguracji modułu Detal na liście Operatorów została dodana możliwość zadeklarowania maksymalnego rabatu, jaki może zostać udzielony przez pracownika podczas sprzedaży na stanowisku detalicznym. Domyślnie rabat dla wszystkich operatorów ustawiony jest na poziomie 99,99%. Zmiany można dokonać dla każdego operatora indywidualnie za pomocą przycisku *Rabat maksymalny*.

W momencie sprzedaży program kontroluje czy korzystając z funkcji: *Rabat pozycji*, *Rabat paragonu*, *Zmień cenę* operator nie przekracza ustalonego rabatu maksymalnego. W przypadku gdy nastąpi próba wprowadzenia rabatu wyższego niż zadeklarowany pojawi się komunikat: *Maksymalny możliwy rabat to xx,xx %*, a wartość wprowadzona przez Użytkownika zostanie zmieniona tak, aby nie przekraczała dopuszczalnego poziomu.

7.2 Poprawiono

1. **Synchronizacja automatyczna.** Poprawiono działanie synchronizacji podczas wczytywania danych z modułu Detal do systemu Comarch ERP Optima. W specyficznych przypadkach podczas synchronizacji automatycznej magazyn przypisany do stanowiska w *Konfiguracji firmy/ Detal/ Stanowiska* zamieniany był na *Magazyn główny*.
2. **Kontrola stanów.** Poprawiono działanie kontroli stanów w przypadku pracy z modułem Detal na wielu stanowiskach. Podczas sprzedaży na stanowisku detalicznym ilość dostępna towaru kontrolowana jest zgodnie z algorytmem: **Ilość dostępna = N - X - Y**, gdzie:

N- ilość dostępna na bieżący dzień w magazynie w Comarch ERP Optima,

X - ilości na dokumentach wystawionych w Detalu na stanowiskach i nie wczytanych jeszcze do Comarch ERP Optima oraz

Y- ilości na Paragonach będących w edycji na wszystkich stanowiskach w Detalu.

Uwaga: W przypadku Paragonów będących w edycji na innym stanowisku ostatnia pozycja nie jest uwzględniana podczas obliczania ilości dostępnej.

8 Serwis

8.1 Nowości

1. **Kontrola niewykorzystanych części.** W przypadku, gdy na zleceniu występują części, dla których ilość pobrana jest większa od ilości wydanej i jednocześnie nie zostało na nie utworzone MM zwrotne, wówczas przy próbie zamknięcia zlecenia pojawi się ostrzeżenie: Na zlecenie pobrano więcej materiałów, niż zostanie wydane.

Jeżeli zamknięcie zlecenia następuje w momencie jego przekształcania (np. podczas fakturowania), wówczas informacja o niezwróconych częściach zostanie wyświetlona w „logu” z przebiegu operacji.

2. **Powiązanie zlecenia z wiadomością e-mail.** W przypadku współpracy z modułem CRM umożliwiono kojarzenie zleceń serwisowych z wiadomościami e-mail. W tym celu na zakładce *Dokumenty* na liście Zadania i Kontakty CRM dodano przycisk, który umożliwia:
 - wskazanie istniejącego e-maila do powiązania
 - dodanie nowego e-maila, który po wystaniu lub zapisaniu zostanie powiązany ze zleceniem.
3. **Sumowanie na liście czynności.** Na zleceniu serwisowym, na zakładce *Czynności* dodano możliwość sumowania kolumn: *Ilość*, *Wartość netto* oraz *Wartość brutto*.

8.2 Zmiany

1. **Tworzenie urzędzeń podczas sprzedaży.** Przycisk *Tworzenie urzędzenia w Serwisie*, znajdujący się na formularzu pozycji dokumentu sprzedażowego jest aktywny również w przypadku dokumentów nie będących w buforze.
2. **Tworzenie urzędzeń podczas sprzedaży.** Korzystając z funkcji *Tworzenie urzędzenia w Serwisie* z poziomu dokumentu sprzedażowego, na formularz Urzędzenia serwisowego do pól Kod i Nazwa kopiowane są odpowiednio kod i nazwa towaru z pozycji dokumentu.
3. **Atrybuty urzędzenia.** Umożliwiono podgląd atrybutów urzędzenia na zamkniętych zleceniach serwisowych.
4. **Czas trwania zlecenia.** Umożliwiono wprowadzenie czasu trwania zlecenia równego maksymalnie 9999h.

8.3 Poprawiono

1. **Zlecenia do zafakturowania.** Poprawiono wyświetlanie zleceń do zafakturowania w przypadku odblokowania i modyfikacji zlecenia.
2. **Status zlecenia.** Poprawiono wyświetlanie statusu w przypadku odblokowania i modyfikacji zlecenia.

3. **Fakturowanie części - Ceny.** Podczas fakturowania Zleceń serwisowych na dokument handlowy dla części przenoszona jest ich ilość oraz cena ze zlecenia. W przypadku przenoszenia ilości oraz wartości pozycji dochodziło w specyficznych przypadkach do zaokrąglania ich ceny.

9 CRM

9.1 Nowości

1. **Skrzynka pocztowa. Dodawanie załączników metodą „przeciągnij i upuść”.** Umożliwiono dodawanie załączników na formularzu wiadomości e-mail poprzez przeciąganie ich za pomocą myszki. W tym celu należy wskazać plik w Eksploratorze Windows, a następnie z przytrzymanym lewym klawiszem myszy przeciągnąć go do programu Comarch ERP Optima i upuścić na liście załączników.
2. **Skrzynka pocztowa. Filtrowanie maili - Kontrahent.** Pod listą e-maili został dodany przycisk *Kontrahent* – taki sam jak na formularzu e-maila (*Podmiot*) ułatwiający filtrowanie listy maili do tych, które mają przypisany podmiot o wskazanym akronimie.
3. **Skrzynka pocztowa.** Umożliwiono powiązanie wiadomości przychodzącej/wychodzącej z innymi dokumentami w systemie np. kontaktami w CRM, fakturami, zleceniami serwisowymi itp. W tym celu na formularzu wiadomości e-mail została dodana zakładka Dokumenty, a na niej:
 - tabela z dokumentami powiązanymi
 - możliwość powiązania z kontaktem CRM
 - możliwość powiązania z dokumentem w Bibliotece
4. **Skrzynka pocztowa.** Udostępniono funkcję *Załatw* z poziomu formularza e-maila (dotychczas była dostępna tylko na liście maili).
5. **Skrzynka pocztowa. Konfiguracja konta e-mail.** Została wprowadzona funkcja nie uwzględniania konta przy odbieraniu poczty jeżeli w konfiguracji tego konta adres serwera POP3 nie zostanie wypełniony. Program w takim przypadku nie będzie pobierał poczty i nie będzie również wyświetlał komunikatu o błędzie.
6. **Skrzynka pocztowa.** Umożliwiono dodawanie szablonów z poziomu formularza e-maila.
7. **Kontakty CRM.** Z poziomu list i formularzy: kontrahentów oraz pracowników w menu przy przycisku *Kontakty CRM* została udostępniona opcja *Wiadomości e-mail* wyświetlająca listę e-maili związanych z danym podmiotem.
8. **Kontakty i zadania. Umożliwiono kojarzenie kontaktów i zadań z e-mailami.** W tym celu na zakładce *Dokumenty* w sekcji *Zadania* i *Kontakty CRM* dodano przycisk, który umożliwia:
 - wskazanie istniejącego e-maila do powiązania. Podniesiona lista wiadomości jest automatycznie zawężana do wiadomości skojarzonych z danym podmiotem.
 - dodanie nowego e-maila, który po wysłaniu lub zapisaniu kopii roboczej jest powiązany z dokumentem. Mail wysyłany z poziomu tabeli nie zawiera żadnych automatycznych załączników (np. wydruku). Podczas próby dodania nowego e-maila program sprawdzi czy zalogowany operator posiada przynajmniej jedno aktywne konto e-mail.
9. **Kontakty i zadania.** Umożliwiono dodawanie załączników na zakładce *Atrybuty i Pliki* poprzez przeciąganie ich za pomocą myszki. W tym celu należy wskazać plik w Eksploratorze Windows, a następnie z przytrzymanym lewym klawiszem myszy przeciągnąć go do programu Comarch ERP Optima i upuścić na liście załączników.
10. **Faktury cykliczne.** Na wzorcu Faktury cyklicznej na formularzu pozycji, zakładka *Ilości i Ceny indywidualne* została dołożona kolumna *LP*.

11. **Ofertowanie. Szablony ofert.** Dodano możliwość wstawienia kolejnych pól z bazy danych dotyczących operatora:
 - <<Firma_Operator>> zalogowany operator
 - <<Firma_Operator_Dodajacy>> operator, który wprowadził ofertę
 - <<Firma_Operator_Modyfikujacy>> operator, który zmodyfikował ofertę

9.2 Zmiany

1. **Skrzynka pocztowa. Konfiguracja konta e-mail.** Umożliwiono wysyłanie e-maili poprzez port 465. Do tej pory była możliwa wysyłka jedynie przez port 587.
2. **Kontakty i zadania.** Zostało zmienione rejestrowanie czasu trwania kontaktu z dokładnością do 1 sekundy. Uruchamiając na formularzu kontaktu *Czas bieżący* rejestrowana jest każda rozpoczęta minuta.
3. **Kontakty i zadania.** Dodając pliki na zakładce *Atrybuty i pliki* zapamiętywany jest ostatnio wybrany typ pliku.
4. **Faktury cykliczne.** Jeżeli w konfiguracji programu (*Firma/CRM/Parametry*) nie jest zaznaczony parametr **FA cykliczne: przemieścić pozycje z ceną zerową** to w przypadku, kiedy wzorzec posiada tylko pozycje z zerowymi cenami, faktura nie jest tworzona. Do tej pory tworzony był nagłówek faktury bez pozycji.
5. **Terminarz.** Został zmieniony wygląd oraz układ przycisków w Terminarzu. Dodano nowe opcje w menu głównym (wstążka) oraz zmodyfikowano Terminarz operatora poprzez przeniesienie sekcji Grupowanie do menu głównego (wstążka). Zmieniono również nazwę panelu Pracownicy na Pracownicy i Operatorzy.
6. **Przypominacz.** Po zalogowaniu do Comarch ERP Optima Przypominacz, w polu Operator wyświetlany jest akronim oraz imię i nazwisko zalogowanego operatora.

9.3 Poprawiono

1. **Skrzynka pocztowa. Konfiguracja szablonów e-mail.** Poprawiono obsługę usuwania szablonów (wcześniej przy próbie usunięcia gałęzi pojawiał się mylący komunikat: *Nie można usuwać niezapisanych szablonów maila.*)
2. **Skrzynka pocztowa. Tłumaczenie ilości elementów.** W przypadku włączonego grupowania maili po wybranej kolumnie, przy każdej grupie w nawiasie była podawana ilość elementów w języku angielskim np. (5 items). Opis został przetłumaczony na polski i obecnie pokazuje się np. (Elementów: 5).
3. **Ofertowanie.** Poprawiono wyświetlanie ceny początkowej netto, w sytuacji kiedy na formularzu oferty zaznaczono opcję Grupa cenowa.
4. **Kontakty i zadania.** W sytuacji kiedy kontakt główny był w realizacji, a powiązany był zamknięty, przy próbie dodania kolejnego kontaktu powiązanego w pewnych sytuacjach program błędnie informował, że kontakt główny jest zamknięty. Działanie programu poprawiono, przy dodawaniu kontaktu powiązanego sprawdzany jest zawsze stan kontaktu nadrzędnego.
5. **Kontakty i zadania.** Na oknie listy kontaktów i zadań pamiętana jest zakładka, na której lista była poprzednio otwarta. Do tej pory lista zawsze otwierała się na zakładce Wg numeru.
6. **Kontakty i zadania.** Poprawiono naliczanie aktualnego czasu trwania kontaktu na formularzu.

10 Obieg dokumentów

10.1 Nowości

1. **Dodawanie plików metodą „przeciągnij i upuść”.** Umożliwiono dodawanie plików do Archiwum plików poprzez przeciąganie ich za pomocą myszki. W tym celu należy wskazać plik w Eksploratorze Windows, a następnie z przytrzymanym lewym klawiszem myszy przeciągnąć plik do programu Comarch ERP Optima i upuścić w polu Archiwum plików. Jeśli dodatkowo podczas przeciągania naciśnięty będzie klawisz <ALT>, wówczas wybrany plik zostanie załączony jako link.
2. **Kolumna *Nazwa katalogu*.** Na liście *Biblioteki dokumentów* dodano nową kolumnę *Nazwa katalogu*, w której wyświetlane są nazwy katalogów przypisanych do poszczególnych dokumentów. Kolumna widoczna jest na liście *Wybór kolumn* jako opcjonalna do wyboru.
3. **Kolumna *Katalog*.** Na liście *Biblioteki dokumentów* dodano nową kolumnę *Katalog*, w której wyświetlane są kody katalogów przypisanych do poszczególnych dokumentów. Kolumna widoczna jest na liście *Wybór kolumn* jako opcjonalna do wyboru.
4. **Kolumny *Katalog i Nazwa Katalogu w Sprzedaży Dedykowanej*.** W oknie Sprzedaży dedykowanej, w zakładce CRM/Biblioteka dodano dwie kolumny: *Katalog i Nazwa Katalogu*, w których wyświetlane są odpowiednio kody i nazwy katalogów przypisanych do poszczególnych dokumentów. Kolumny widoczne są na liście *Wybór kolumn* jako opcjonalne do wyboru.
5. **Podgląd dokumentów.** W tabeli *Biblioteka dokumentów*, dostępnej na formularzach na zakładce *Dokumenty*, dodano możliwość szybkiego podglądu załączników. Na dokumencie OBD widocznym w tej tabeli, w menu kontekstowym pod prawym przyciskiem myszy, dostępna jest opcja **Archiwum plików**. Po najechnaniu na nią myszką rozwijana jest lista wszystkich plików, linków oraz skanów powiązanych z danym dokumentem OBD. W ten sposób można szybko podejrzeć załączniki bez podnoszenia całego dokumentu OBD.

10.2 Zmiany

1. **Katalog *!Domyślny!*.** Do listy katalogów firmowych i wspólnych dodano nowy katalog ***!Domyślny!***. Katalog ***!Domyślny!*** tworzony jest automatycznie podczas kreowania nowej bazy danych lub zmiany wersji programu. Katalogu tego nie można usunąć, ani założyć blokad. Trafiają do niego wszystkie dokumenty, które nie są przypisane do żadnego konkretnego katalogu, utworzonego przez Użytkownika.
2. **Katalog na dokumencie.** Na dokumencie wskazanie katalogu jest obowiązkowe. Jeśli we wcześniejszej wersji istniały dokumenty, które nie miały przypisanego katalogu, to po zmianie wersji znajdują się w katalogu ***!Domyślnym!***. Podczas dodawania nowego dokumentu automatycznie proponowany jest katalog domyślny.

10.3 Poprawiono

1. **Zakładka *Dokumenty* na formularzu dokumentu.** Umożliwiono dodawanie powiązanego dokumentu z Rejestru VAT z poziomu zakładki *Wg atrybutów*.

11 Księgowość

11.1 Nowości

1. **Księgowość -> Księgowania okresowe.** Umożliwiono zawężenie księgowania do wybranego zakresu dat oraz mechanizm pilnujący czy księgowanie powinno zostać już zakończone i nie powinien generować się kolejny zapis oraz czy kwota została już w całości zaksięgowana. Na nagłówku księgowania okresowego dodano zakres dat, za jaki księgowanie może być wykonywane. Jeśli w nagłówku wybrano zakres dat obowiązujący dla danego księgowania i nie dodano jeszcze żadnej pozycji dostępna jest również opcja **Wg harmonogramu**. Jeśli parametr zostanie zaznaczony to na elementach księgowania okresowego zamiast sekcji z kwotą dostępne jest pole z kwotą do rozksięgowania oraz harmonogram w rozbiciu na miesiące. Po

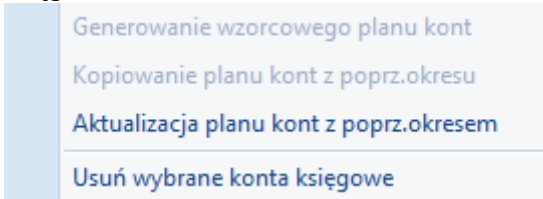

wpisaniu kwoty i naciśnięciu przycisku lub klawisza <F8> kwota zostanie rozdzielona na poszczególne miesiące. Dostępne są dwie opcje rozdzielenia kwot:

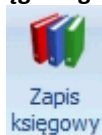
- Aktualizuj kwotę dla wszystkich okresów - rozbije kwoty równomiernie na poszczególne miesiące,
- Aktualizuj kwotę tylko w okresach z wpisaną kwotą - rozbije kwoty na miesiące wcześniej uzupełnione (opcja wykorzystywana jeśli w harmonogramie były uzupełnione już jakieś konkretne miesiące, a później zmieniono łączną kwotę do rozksięgowania, to nowa kwota zostanie rozbita na miesiące wcześniej wybrane).
- Zmiana kwot na harmonogramie możliwa jest tylko w miesiącach, w których nie wykonano jeszcze księgowania. W momencie zmiany kwoty do rozksięgowania na istniejącym księgowaniu okresowym pojawia się komunikat „Nastąpiła zmiana kwoty do rozksięgowania w związku z tym nastąpi ponowne przeliczenie pozycji w harmonogramie.”

- Na liście księgowania okresowych dodano ikonę , która pozwala na wygenerowanie harmonogramu - raportu dla wszystkich pozycji księgowania okresowego, które ma zaznaczony parametr **Wg harmonogramu**. W filtrze na liście księgowania okresowych dodano parametr **Księgowania w bieżącym miesiącu**, który zawęży listę do księgowania, których zakres dat znajduje się w bieżącym miesiącu (pobieranym z daty bieżącej w programie). Księgowania okresowe bez zaznaczonego zakresu dat również są wyświetlane jako kandydaci do księgowania w bieżącym miesiącu. Na formularzu elementu księgowania okresowego dodano zakładkę *Pozostałe* z polem **Uwagi** na wpisanie dodatkowych informacji dotyczących danej pozycji księgowania okresowego, dane z tego pola nie będą brane do księgowania.
2. **Księgowość kontowa.** Umożliwiono generowanie płatności do zapisów księgowych powstałych z księgowania schematem księgowym. W Konfiguracji w gałęzi *Firma/ Księgowość/ Księgowość kontowa* dodano parametr **Generowanie płatności dla pozycji zapisu księgowego powstałego z księgowania schematem**. W przypadku gdy jest zaznaczony to na zapisach księgowych powstałych na skutek księgowania schematem na utworzonych pozycjach jak i podczas rozbudowywania dekretu o kolejne pozycje dostępny jest parametr **Generowanie płatności**.
 3. **Księgowość kontowa.** Konto księgowe pracownika/właściciela. Na formularzu pracownika/właściciela na zakładce *Dodatkowe* dodano pole **Konto** zawierające domyślne konto dla pracownika. Wskazane konto podpowiada się domyślnie po wybraniu pracownika na zapisach kasowych/bankowych i zdarzeniach w preliminarzu płatności bez względu na kierunek zapisu. W schematach księgowych dla listy płać umożliwiono odwołanie się do konta pracownika/właściciela w polu Konto oraz Warunek.

4. **Księgowość -> Dzienniki. Zakładka Konto.** Dodano wydruki listy księgowiń na kontach syntetycznych i analitycznych uwzględniające kwoty z bilansu otwarcia w sekcji „Lista księgowiń z BO”. Wydruki uwzględniają konta, które nie mają obrotu w danym okresie ale posiadają bilans otwarcia, a w podsumowaniu dla tych kont drukowane są odpowiednie wartości w polach Bilans otwarcia, Obroty narastająco + BO oraz Persaldo. Wydruki z sekcji „Lista księgowiń z BO” dostępne są tylko w przypadku wybrania opcji Zapisy: -wszystkie- oraz Dziennik: <Wszystkie dzienniki>, dodatkowo lista nie może być zawężona poprzez wybranie kwoty i daty wystawienia w filtrze zaawansowanym oraz zaznaczenie parametru **Dekrety bez rozrachunku**. Wydruki ukrywane są również w przypadku gdy operator ma zablokowany podgląd któregośkolwiek dziennika w danym okresie obrachunkowym.
5. **Księgowość -> Dzienniki. Zakładka Konto.** Dodano kolumnę *Kategoria*, wyświetlającą kategorię wybraną na pozycji zapisu księgowego. Domyślnie kolumna jest ukryta.
6. **Księgowość -> Plan kont.** Umożliwiono oznaczenie konta jako aktywne/nieaktywne z poziomu menu kontekstowego dostępnego na liście. Natomiast na liście dodano kolumnę *Status* wyświetlającą „N” dla kont nieaktywnych, a pustą dla kont aktywnych.
7. **Księgowość kontowa. Odchudzanie planu kont. Parametry zakładania nowego okresu obrachunkowego.** Podczas zakładania nowego okresu obrachunkowego dodano okno pozwalające na ustalenie parametrów kopiowania planu kont na kolejny rok obrachunkowy: czy plan kont ma być kopiowany razem z kontami nieaktywnymi i/lub kontami słownikowymi o zerowych saldach. W celu odchudzenia planu kont należy odznaczyć te parametry - plan kont skopiuje się bez kont nieaktywnych ani słownikowych, które miały zerowe saldo w poprzednim okresie obrachunkowym. Zmienione zostało też pytanie pojawiające się podczas zakładania nowego okresu obrachunkowego na: *Zostaną zaimportowane nazwy dzienników, plan kont, grupy kont oraz kręgi kosztów. Czy kopiować ustawienia z poprzedniego okresu obrachunkowego?*
8. **Księgowość -> Plan kont. Odchudzanie planu kont.** Z poziomu planu kont na liście dostępnej pod ikoną dodano funkcję „Usuń wybrane konta księgowe”. Pozwala ona na usunięcie kont nieaktywnych i/lub słownikowych, mających zerowe saldo w poprzednim okresie obrachunkowym, lub też całego planu kont.
9. **Księgowość -> Rozrachunki.** Wprowadzono na oknie rozrachunków tabelkę z podsumowaniami kwot Pozostaje Wn i Pozostaje Ma oraz saldem dla wszystkich dokumentów danego konta jak i dla dokumentów zaznaczonych.
10. **Księgowość -> Inne -> Schematy księgowiń.** Dla schematów księgowych o typie Faktury Zakupu dodano makro dotyczące księgowania kwot celnych.
11. **Księgowość -> Inne -> Schematy księgowiń.** Dla schematów księgowych o typie Ewidencja przychodów i Ewidencja kosztów dodano makra umożliwiające zaksięgowanie dokumentów z ewidencji dodatkowej wg pól Magazyn źródłowy i Magazyn docelowy, a także uzyskanie wartości tych pól w opisie dekretu.
12. **Księgowość -> Inne -> Schematy księgowiń.** Dla schematów księgowych o typie Rejestr sprzedaży VAT i Rejestr zakupów VAT dodano makra umożliwiające księgowanie akcyzy. Jeżeli na dokumencie w rejestrze VAT jest więcej niż jedna pozycja, nie można łączyć makr @Netto, @Brutto i @Vat z makrem @Akcyza, ponieważ kwota akcyzy jest wtedy przemnażana przez ilość pozycji.

13. **Księgowość. Odwołanie do zapisu księgowego.** Dla wszystkich rodzajów księgowości dodano skrót

klawiaturowy <CTRL>+<F6> oraz ikonę w menu głównym odwołującą do zapisu księgowego z poziomu otwartej formatki dokumentu oraz podświetlonego dokumentu na liście.

14. **e-Deklaracje. VAT-7, VAT-7K, VAT-7D.** Dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą umożliwiono elektroniczne składanie deklaracji bez konieczności stosowania bezpiecznego podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. Deklaracje można wysyłać bez podpisu kwalifikowanego od października 2012. Umożliwiono również wysyłkę korekt deklaracji bez podpisu kwalifikowanego za okres od stycznia 2011. Wyboru rodzaju podpisu Użytkownik dokonuje pod

ikoną . Istnieje możliwość wyboru jednego z następujących rodzajów podpisu

Podpis kwalifikowany

Podpis niekwalifikowany

15. **Ewidencja dodatkowa.** Dodano pola zawierające informacje o magazynie źródłowym i docelowym. Przenoszony jest do nich symbol magazynu z dokumentów magazynowych oraz z ewidencji dodatkowej przychodów i kosztów podczas importu poprzez pracę rozproszoną.
16. **Ewidencja dodatkowa.** Na liście dokumentów dodano kolumnę *Opis* zawierającą opis kategorii z nagłówka dokumentu.
17. **Rejestry VAT zakupu.** Na liście dokumentów dodano kolumnę *Odliczenia*, przyjmującą wartości: Tak, Nie lub Warunkowo. W sytuacji gdy na dokumencie jest kilka pozycji z różnymi odliczeniami wyświetlana jest gwiazdka.
18. **Rejestry VAT.** Na dokumencie w rejestrze VAT dodano pole z kwotą akcyzy. W przypadku dokumentów z modułu Faktury wyliczona wartość akcyzy przenoszona jest do pola **Akcyza** na dokumencie w rejestrze VAT. Wartość pola można modyfikować. Natomiast w przypadku dokumentów dodawanych w rejestrze VAT domyślnie pole **Akcyza** ma wartość zero, ale można je ręcznie uzupełnić.
19. **KPiR.** Umożliwiono księgowanie akcyzy do KPiR z poziomu rejestrów VAT. Na dokumencie w rejestrze VAT obok pola z kwotą akcyzy dostępne jest pole z kolumną księgi, do której będzie księgowana akcyza. W przypadku faktur zawierających akcyzę a przeniesionych z modułu Faktury kolumna do księgowania podpowiada się na 13.Inne. Dla ręcznych dokumentów kolumna domyślnie ustawia się na Nie księgować.
20. **KPiR.** Umożliwiono księgowanie pojedynczych zapisów kasowych/bankowych. Na formularzu zapisu dodano pole „Kolumna” z możliwością wyboru kolumny do księgowania. Ikona do księgowania dostępna jest z listy zapisów kasowych/bankowych i jest aktywna bez względu czy lista zapisów jest zawężona do rejestru, raportu czy też nie. Raporty mogą być również otwarte. Dokumenty księgowane są zawsze w walucie systemowej.
21. **Środki trwałe.** Umożliwiono przenoszenie środków trwałych, dokumentów środków trwałych i wyposażenia pomiędzy bazami za pomocą funkcji dostępnej w menu *Narzędzia/ Importy/ Z innej bazy danych* na zakładce *2 Środki trwałe*. Dla środków trwałych istnieją dwie metody ich przenoszenia:
- z pełną historią – środki przenoszone są metodą 1: 1, czyli wszystkie karty z wszystkimi dokumentami,
 - stanem na BO – import kart oraz dokumentów jako zbiorczych stanów początkowych na 1 stycznia bieżącego roku (dokumentu OT, zbiorczego dokumentu ulepszenia oraz zbiorczego odpisu amortyzacyjnego za lata ubiegłe) i ewentualnie dokumentów z roku bieżącego.

Podczas importu można wybrać czy przenoszone mają być tylko środki trwałe i wyposażenia, które są w użyciu czy również zlikwidowane/zbyte. Przy wybraniu importu środków trwałych importowane są również grupy środków trwałych.

Dodano w bazie danych pole RowId dla środków trwałych i wyposażenia, w celu identyfikacji potencjalnych duplikatów przy kolejnym imporcie.

22. **Środki trwałe. GenRap.** Podpięto Generator raportów na liście środków trwałych i wyposażenia oraz na liście dokumentów środków trwałych. Dodano przyjazne schematy oraz wprowadzono wydruk „Arkusze spisu z natury – Wzór standard (GenRap)” (sortowanie na wydruku jest stałe po numerze inwentarzowym) i wydruk „Ewidencja wyposażenia – Wzór standard (GenRap)”.
23. **Praca rozproszona.** Umożliwiono przysyłanie faktur z rejestrów VAT z działu księgowego do działu handlowego.
24. **Praca rozproszona.** Dodano przenoszenie informacji o zaliczkobiorcach na dokumentach importowanych do rejestru VAT i ewidencji dodatkowej.
25. **Praca rozproszona.** Przy przysyłaniu dokumentów MM z działu handlowego do księgowego dodano informacje o magazynie docelowym i źródłowym.

11.2 Zmiany

1. **KPiR. Spis z natury.** Na jednym formularzu dostępne są jednocześnie nagłówek i pozycje spisu z natury. Istnieją dwie możliwości wprowadzenia wartości spisu z natury:
 - zbiorczą kwotą – pole „Wartość” jest aktywne do ręcznego uzupełnienia po zaznaczeniu parametru **Wprowadź zbiorczą wartość spisu z natury bez listy pozycji**, przyciski dotyczące listy pozycji są wtedy nieaktywne,
 - poszczególnymi pozycjami – pole „Wartość” jest nieaktywne, a kwota wyliczana jest jako suma wartości z poszczególnych pozycji. Pozycje można dodawać bezpośrednio na liście (ikona plusa lub klawisz <INSERT>) oraz przez formularz (opcja dostępna do wyboru pod przyciskiem strzałki obok plusa lub poprzez kombinację klawiszy <SHIFT>+<INSERT>). Aktywne są również przyciski umożliwiające podgląd/edycję, usuwanie oraz renumerację pozycji, a także import spisu z pliku COMMA.
2. **KPiR. Wydruk dwustronny narastająco i jednostronny narastająco.** Na wydruku generowanym za konkretny miesiąc dodano na ostatniej stronie na końcu zapisów podsumowanie kwot poszczególnych kolumn 7-14 za wybrany miesiąc.
3. **Księga Handlowa.** Umożliwiono zatwierdzenie polecenia księgowania, które się nie bilansuje, gdzie to niezbilansowanie wynika tylko i wyłącznie z kont pozabilansowych. Jeżeli PK jest niezbilansowane to w takiej sytuacji sprawdzane jest bilansowanie się tylko dekretów związanych z kontami bilansowymi. Mechanizm działa na ręcznych księgowaniach jak i podczas księgowania schematem księgowym lub wg predekretacji. Jeżeli PK się bilansuje to kontrola nie jest uruchamiana (w PK nadal mogą być konta bilansowe i pozabilansowe).
4. **Księgowość -> Dzienniki.** Aby przenieść zapisy z bufora do księgi należy posortować zapisy po kolumnie *Data księgowania* i dodatkowo wykonać renumerację. Podczas zatwierdzania zapisów pojawia się komunikat *Przed przeniesieniem zapisów z bufora do księgi należy wykonać renumerację oraz posortować zapisy narastająco po kolumnie Data księgowania. Czy przenieść zaznaczone zapisy do księgi?*
5. **Księgowość -> Dzienniki. Zakładka Dzienniki.** Na liście zapisów księgowych w wierszu sum dla kolumny *Dokument* dostępna jest suma zapisów/łączna ilość pozycji we wszystkich PK.
6. **Księgowość -> Zestawienia księgowe.** W komunikacie, który pojawia się podczas przeliczania zestawienia w przypadku błędu w składni w definicji, numer pozycji podawany jest z zachowaniem oznaczeń w segmencie numeracji.

7. **Deklaracja VAT-7, VAT-7K, VAT-7D.** Umożliwiono wprowadzenie wartości ujemnej w polu 56 „Kwota wydatkowana na zakup kas rejestrujących, do odliczenia w danym okresie rozliczeniowym”, aby w ten sposób wykazać kwotę wcześniej odliczoną, a teraz podlegającą zwrotowi do Urzędu Skarbowego w związku z likwidacją działalności przed upływem wymaganego okresu. Kwota ujemna w polu 56 wpływa zarówno na wartość w polu 58 jak i 60. Deklaracje z kwotą ujemną w polu 56 nie są przyjmowane przez system e-Deklaracji. Takie deklaracje należy złożyć ręcznie w US.
8. **VAT-7, PIT-36, PIT-36L, PIT-28, CIT-8.** Podczas zapisywania korekty deklaracji, o ile nie uzupełniono uzasadnienia przyczyn złożenia korekty na zakładce ORD-ZU oraz w przypadku deklaracji VAT-7 jeśli nie uzupełniono uzasadnienia wniosku o zwrot podatku na zakładce VAT-ZZ lub wniosku o przyspieszenie terminu zwrotu na zakładce VAT-ZT, pojawia się komunikat o braku uzupełnionej odpowiedniej zakładki. Uzupełnienie zakładki pozwala na zapisanie formularza deklaracji.
9. **PIT-36.** Podczas zapisywania przeliczonej zaliczki oraz deklaracji rocznej dla właściciela, dla którego na kwotach deklaracji zaznaczone jest pobieranie danych z innej bazy a wskazana tam baza nie istnieje na serwerze, pojawia się komunikat *Błąd obliczania deklaracji. Nie można przeliczyć deklaracji. Na serwerze brak bazy danych wskazanej w kwotach do deklaracji.*
10. **Ogólne -> Inne -> Właściciele. Kwoty deklaracji.** Umożliwiono wprowadzenie wartości ujemnej w polach „Dochód zwolniony” i „Zwiększenie dochodu” na zakładce 5 Strefa.
11. **Narzędzia -> Testy integralności.** Dodano gałąź „Plan kont” a w niej pozycję „Kontrola podpięcia słowników” – test szuka kont, które mają nieprawidłowo podpiętych kontrahentów.
12. **Środki trwałe. Księgowość kontowa.** Podczas dodawania dokumentów środków trwałych sprawdzana jest data dokumentu czy nie wykracza poza koniec ostatniego okresu obrachunkowego.
13. **Środki trwałe i Wyposażenie.** Umożliwiono oznaczenie miejsca użytkowania jako nieaktywne. Dodano parametr **Nieaktywne** na formularzu miejsca użytkowania oraz na liście.
14. **Środki trwałe.** Opis z karty środka trwałego przenoszony jest na dokument LT.

11.3 Poprawiono

1. **Rejestry VAT.** Jeśli w wersji 2012.5.1 faktura sprzedaży z modułu Faktury została zaksięgowana na konta, a następnie przeniesiona do rejestru VAT to nie była oznaczona jako zaksięgowana. Po konwersji w wersji 2013 na dokumencie w rejestrze VAT na zakładce Dokumenty uzupełniono powiązanie do dekretu.
2. **Rejestry VAT.** Poprawiono przeliczanie kwot w PLN w przypadku zmiany kursu na dokumencie walutowym zaimportowanym poprzez pracę rozproszoną.
3. **Rejestry VAT.** Umożliwiono sortowanie pozycji dokumentu po kolumnie Stawka.
4. **Rejestry VAT. Korekta zakupów VAT związanych ze sprzedażą zwolnioną i opodatkowaną.** Poprawiono wyświetlanie kwoty zapisu korekcyjnego, utworzonego do deklaracji VAT-7, na liście w rejestrze zakupu VAT oraz na formularzu dokumentu.
5. **Rejestr VAT sprzedaży. Zakładka Do deklaracji VAT-7.** Poprawiono uwzględnianie na wydrukach pełnych faktur wielopozycyjnych, dla których łączna kwota dokumentu wynosi zero.
6. **Rejestry VAT. Zakładka Do deklaracji VAT-UE.** Poprawiono działanie opcji „Wyczyść filtr”.
7. **Deklaracja VAT-7. Nadruk na deklarację.** W polu „2. Nr dokumentu” drukowany jest numer referencyjny w przypadku deklaracji z odebrany prawidłowo UPO.
8. **Księgowość -> Dzienniki.** Podczas przenoszenia zapisów z bufora do księgi poprawiono przenoszenie zapisów w ramach jednego dnia - są one przenoszone w takiej kolejności, w jakiej zostały wprowadzone na listę zapisów księgowych.

9. **Księgowość -> Dzienniki. Zakładka Dzienniki.** Na wydrukach Lista księgowi na kontach -> analityczne i analityczne (poziomo) poprawiono drukowanie kwot w podsumowaniu „Obroty poprzednio” w kolumnie *Kwota Ma* w przypadku gdy na pozycji zapisu księgowego uzupełnione było tylko Konto Ma.
10. **Księgowość -> Dzienniki. Zakładka Konto.** Przywrócono prawidłową prezentację danych w polach: Konto, Konto przeciwstawne, Kwota Wn i Kwota Ma w przypadku księgowi dwustronnych. Dane były prezentowane w taki sposób jakby pod listą było wpisane konto przeciwstawne do wybranego konta.
11. **Księgowość -> Dzienniki. Zakładka Konto.** Przywrócono płynne zwijanie i rozwijanie filtra zaawansowanego.
12. **Księgowość -> Dzienniki. Zakładka Konto.** Poprawiono generowanie wydruków dla konta, które posiada zakazy dla innych operatorów.
13. **Księgowość -> Obroty i salda. Tryb tylko do odczytu.** Umożliwiono przeliczanie obrotów i sald.
14. **Księgowość -> Zestawienia księgowe.** Zoptymalizowano wykorzystanie pamięci przy liczeniu skomplikowanych zestawień księgowych.
15. **Księgowość -> Księgowania okresowe i Zestawienia księgowe.** Umożliwiono wygenerowanie księgowania okresowego oraz przeliczenie zestawienia księgowego, które w definicji pozycji w polu Kwota zawiera dwie spacje pomiędzy dwoma makrami @Zestawienie.
16. **Księgowość -> Księgowania okresowe.** Poprawiono wywoływanie procedur SQL z poziomu pola „Kwota” księgowania okresowego.
17. **Księgowość -> Księgowania okresowe.** Poprawiono sortowanie oraz usuwanie elementów księgowania okresowego.
18. **Księgowość -> Inne -> Schematy księgowi.** Dla schematów księgowych o typie Faktury sprzedaży poprawiono działanie makra @PozAkcyza w przypadku dokumentów, na których wybrany jest kontrahent zwolniony z akcyzy.
19. **Księgowość -> Inne -> Schematy księgowi.** Dla schematów księgowych o typie Lista płac w warunku Typ wypłaty – Pożyczka sprawdzany jest skrót typu wypłaty.
20. **Księga Handlowa. Księgowanie schematem.** Na oknie wyboru schematu księgowego poprawiono uruchamianie księgowania poprzez klawisz <ENTER> po wybraniu właściwego schematu.
21. **Predekretacja. Lista płac.** Na zakładce Predekretacja poprawiono używanie schematu do listy płac, na którym zaznaczony jest parametr **Brak kontroli po wygenerowaniu dekretu**.
22. **Księgowość -> Samochody -> Rozliczenia samochodu.** Na zakładce Koszty podczas podpinania dokumentu kosztowego z rejestru VAT automatycznie podpowiada się kategoria dokumentu wraz z opisem, który został zmodyfikowany na dokumencie w rejestrze VAT.
23. **Księgowanie faktur przekształconych z zaksięgowanego paragonu.** Przywrócono poprawne działanie parametru **Pozwalaj na księgowanie faktur przekształconych z zaksięgowanego paragonu**.
24. **Księgowanie paragonów do rejestru VAT.** Na zapisie, powstałym w rejestrze VAT z przeniesienia paragonu do rejestru VAT, na zakładce Dokumenty widoczne jest powiązanie do paragonu, który został również przekształcony do faktury i ta faktura została przeniesiona do rejestru VAT.
25. **Księgowanie paragonów do rejestru VAT.** Zoptymalizowano przenoszenie paragonów do rejestru VAT.
26. **Eksport/import rejestru sprzedaży VAT poprzez plik VAT_R.** Poprawiono przenoszenie znacznika „Transakcja fiskalna” podczas eksportu/importu pliku VAT_R.

27. **Kwoty dodatkowe. Szablon dekretacji.** Na formularzu kwot dodatkowych w polu Szablon dekretacji podpowiada się pusta lista.
28. **Deklaracje roczne PIT-36, PIT-36L, PIT-28.** Poprawiono wybieranie Organizacji Pożytku Publicznego poprzez przycisk „Numer KRS”.
29. **KPiR. Wydruk dwustronny narastająco i jednostronny narastająco.** Poprawiono drukowanie kwot w pozycjach „Przeniesienie z poprzedniej strony” i „Razem od początku roku” gdy na liście wybrana jest opcja „wszystkie”.
30. **Środki trwałe.** Podczas dodawania dokumentów środków trwałych do pola „Data operacji” pobierana jest data bieżąca określona w menu Narzędzia.
31. **Środki trwałe. Wydruk „Lista środków trwałych - ŚT całkowicie umorzonych”.** W kolumnie *Odpisy do...* pojawia się data pierwszego dnia bieżącego okresu obrachunkowego w przypadku księgowości kontowej.
32. **Środki trwałe.** Poprawiono generowanie amortyzacji dla środka trwałego z metodą amortyzacji jednorazową, dla którego dokonano ulepszenia w miesiącu przyjęcia środka do używania.
33. **Praca rozproszona.** Poprawiono szybkość importowania zapisów rejestru VAT typu Detal.
34. **Praca rozproszona.** Poprawiono szybkość importowania raportów Kasowych/Bankowych.
35. **Praca rozproszona.** Poprawiono eksport kontrahentów po konwersji dla opcji „Dotąd nie eksportowane i zmienione”.
36. **Biuro Rachunkowe.** W sytuacji, gdy nie dokonano konwersji bazy konfiguracyjnej w programie Optima, podczas logowania do Biura Rachunkowego pojawiać się będzie informacja, że baza jest w starszej wersji programu.

12 Kasa/ Bank

12.1 Nowości

- 1. Eksport i import przelewów za pomocą usługi sieciowej.** System Comarch ERP Optima obsługuje wymianę danych z bankiem (eksport i import przelewów) za pomocą usługi sieciowej opartej o standard Comarch Data Connect 2.0. Ten sposób wymiany danych umożliwia pobieranie wyciągów bankowych oraz historii operacji, a także eksport przelewów bezpośrednio z/do systemu bankowego, bez konieczności ręcznego przenoszenia plików pomiędzy aplikacją bankową oraz Comarch ERP Optima. Możliwe jest również pobieranie dla każdego wysłanego przelewu jego aktualnego statusu w banku (przelew może oczekiwać na realizację, zostać zrealizowany, odrzucony, anulowany itp.). Wymiana danych pomiędzy bankiem a klientem w usłudze sieciowej odbywa się przez wymianę komunikatów w formacie plików XML (standard ISO 20022) przy wykorzystaniu technologii web-services. Całość komunikacji jest zabezpieczona przez bezpieczny kanał HTTPS z wykorzystaniem dwustronnego SSL. Dzięki tym technologiom komunikacja pomiędzy Bankiem a klientem jest szyfrowana i nikt niepowołany nie ma dostępu do przesyłanych informacji. Dodatkowo dzięki dwustronnemu SSL Bank otrzymuje możliwość wstępnej weryfikacji klienta, a klient może zweryfikować, czy faktycznie podłączył się do serwera Banku. Do zabezpieczenia wymiany informacji zastosowane zostały: certyfikat transportowy, który weryfikuje Klienta i pozwala zweryfikować jego prawo do danego rachunku (rachunków) oraz certyfikat autoryzacyjny (podpis elektroniczny), którym mogą być podpisywane wysyłane do banku przelewy. Gdy przelewy nie zostaną podpisane lub zostaną podpisane przez nieuprawnioną osobę – zlecenia będą oczekiwały w banku na akceptację uprawnionej osoby. Na liście *Ogólne/ Inne/ Formaty przelewów* dostępny jest format **ING Webservice** do wymiany danych z ING Bank Śląski. Na stronie <http://www.ingbank.pl/ing-businessonline/webservice> można dowiedzieć się więcej o tej usłudze oraz sposobie jej zamawiania. W przypadku innych banków należy zweryfikować możliwość wymiany danych poprzez usługę sieciową kontaktując się z danym bankiem. Jeżeli bank wdrożył standard Comarch Data Connect 2.0, Użytkownik może samodzielnie dodać format przelewu, za pomocą którego będzie możliwa wymiana. Na formularzu formatu przelewu na zakładce *Ogólne* trzeba zaznaczyć parametr **Bezpośrednia wymiana danych za pomocą usługi sieciowej** oraz wpisać adres usługi sieciowej. Szczegółowe informacje na temat wymiany danych poprzez usługę sieciową można znaleźć w podręczniku do modułu Kasa/Bank w rozdziałach: Eksport za pomocą usługi sieciowej oraz Import za pomocą usługi sieciowej.
- 2. Seryjne dodawanie/zmiana konta przeciwstawnego na zapisach kasowych/bankowych.** Funkcja jest dostępna w menu kontekstowym pod prawym klawiszem myszy na liście zapisów kasowych/bankowych. Działa na zapisy znajdujące się w otwartych i zamkniętych raportach. Opcja jest niedostępna w przypadku kiedy baza współpracuje w zakresie handlu z Comarch ERP XL.
- 3. Seryjne dodawanie/zmiana kategorii na zapisach kasowych/bankowych.** Funkcja jest dostępna w menu kontekstowym pod prawym klawiszem myszy na liście zapisów kasowych/bankowych. Działa na zapisy znajdujące się w otwartych raportach. Opcja jest niedostępna w przypadku kiedy baza współpracuje w zakresie handlu z Comarch ERP XL.
- 4. Księgowanie zapisów kasowych/bankowych do modułu księga Podatkowa.** Na zapisie kasowym/bankowym dodane zostało pole na ustawienie kolumny *KPiR*, do której powinna być zaksięgowana wartość z tego zapisu. Domyślnie podczas dodawania zapisu w polu Kolumna *KPiR* ustawia się wartość Nie księgować. Użytkownik sam powinien ustawić odpowiednią kolumnę. Księgowanie odbywa się z listy zapisów. Na liście zapisów wśród kolumn do wyboru dodana została kolumna *Kolumna KPiR*, w której wyświetlana jest kolumna ustawiona na zapisie. Jeżeli na zapisie kasowym/bankowym ustawiona jest wartość Nie księgować, wtedy na liście w kolumnie *kolumna KPiR* jest pusto. Jeżeli na dokumencie wypłaty wybrana zostanie kolumna przychodowa, księgowanie wykonane zostanie ze znakiem minus. Podobnie jeżeli na dokumencie wpłaty wybrana zostanie kolumna kosztowa.
- 5. Zmiana salda BO na rejestrze kasowym/bankowym, w którym są zamknięte raporty.** Umożliwiona została zmiana pola Saldo BO na formularzu rejestru, w którym znajdują się zamknięte raporty. Jedynie w przypadku kiedy rejestr walutowy obsługuje Magazyn walut i w rejestrze znajduje się przynajmniej jeden zapis z zaznaczonym parametrem **Magazyn walut** wtedy zmiana stanu początkowego nie jest możliwa.

12.2 Zmiany

1. **Optymalizacja zapisu kasowego/bankowego.** Przeprowadzone zostały prace mające na celu zoptymalizowanie działania zapisu kasowego/bankowego.
2. **Dodatkowe kolumny na liście Dokumenty nierozliczone, zakładka Ogólne.** Zostały dodane następujące kolumny: *Kwota w walucie systemowej*, *Należność w walucie systemowej*, *Zobowiązanie w walucie systemowej* oraz *Waluta*. Dotychczasowa kolumna *Podmiot* została zmieniona na kolumnę *Nazwa* natomiast dodana została kolumna *Podmiot*, w której prezentowany jest akronim podmiotu.
3. **Dodatkowe kolumny na liście zapisów kasowych/bankowych.** Wśród kolumn do wyboru dodane zostały następujące kolumny: *Przychód w walucie rozliczenia*, *Rozchód w walucie rozliczenia*.
4. **Import przelewów. Domyślny format wymiany.** Na formularzu Import przelewów w polu Format wymiany podpowiada się format wybrany na formularzu banku powiązany z rejestrem bankowym, do którego importowane są przelewy. Na formularzu banku domyślny format do importu ustawia się na zakładce Dodatkowe w polu: Format importu wyciągów bankowych. W przypadku kiedy pole to jest puste, w oknie Import przelewów również format wymiany pozostaje pusty, do ręcznego uzupełnienia przez Użytkownika.
5. **Saldo BO na formularzu rejestru kasowego/bankowego.** Zwiększona została ilość cyfr możliwa do wpisania w polu Saldo BO.
6. **Zapisy kasowe/bankowe i zdarzenia w preliminarzu płatności. Podstawianie podmiotu przy rozliczeniu.** W przypadku dodawania zapisu kasowego/bankowego oraz zdarzenia w preliminarzu płatności jeżeli nie zostanie uzupełnione pole podmiot to w momencie rozliczania podstawy się podmiot z rozliczanego dokumentu.
7. **Wydruk raportu kasowego/bankowego.** Wśród wydruków do wyboru dodane zostały wydruki: Zapisy raportu – Wzór standard 3 oraz Zapisy raportu MW – Wzór standard MW 2, na których drukowany jest numer wewnętrzny zapisu KP/KW.
8. **Raporty kasowe/bankowe. Pole Rejestr.** Lista rejestrów, która wyświetla się w polu Rejestr uwzględnia filtry obowiązkowe zastosowane na liście rejestrów kasowych/bankowych.
9. **Import wyciągów walutowych.** W przypadku importu wyciągów walutowych do rejestru, który obsługuje Magazyn walut, jeżeli w magazynie jest niewystarczająca ilość środków do rozliczenia, przy imporcie pokaże się komunikat o braku środków i dokument zapisze się z odznaczonym parametrem **Magazyn walut**. W takiej sytuacji znacznik ten powinien również zostać zdjęty ze wszystkich wypłat występujących po takim zapisie i zaznaczone kolejno na każdym z nich, gdy w rejestrze będą odpowiednie środki.
10. **Preliminarz płatności. Eksportuj polecenia przelewu.** Ikona *Eksportuj polecenia przelewu* została przeniesiona w lewy dolny róg okna Preliminarz płatności, zakładka Preliminarz.

12.3 Poprawiono

1. **Dokumenty rozliczone. Filtr na liście.** W przypadku wykorzystania w konstruktorze filtra pól: BRK_TS_Mod oraz BRK_TS_Zal, przy próbie użycia filtra pojawiał się komunikat: *Użycie filtra nie jest możliwe, ponieważ jego składnia nie jest zgodna z językiem SQL. Czy chcesz skasować błędny filtr?*
2. **Dokumenty rozliczone. Konstruktor filtra.** Z Konstruktora filtra usunięte zostały kolumny: *BRK_KontoWn1*, *BRK_KontoWn2*, *BRK_KontoMa1*, *BRK_KontoMa2*. W przypadku użycia tych kolumn przy zapisywaniu filtra pojawiał się komunikat: *Invalid column name*.
3. **Magazyn walut. Zmiana kierunku dokumentu po wydruku.** W następującej sytuacji: dodanie dokumentu wpłaty, wydruk bez zamykania formularza oraz następnie zmiana na dokument wypłaty powodowała błędne rozliczenie w magazynie walut. Obecnie wykonanie wydruku powoduje zablokowanie do zmiany pola **Dokument**.

4. **Magazyn walut. Zmiana daty kursu.** Przy próbie odznaczenia parametru **Magazyn walut** na dokumencie rozchodowym zmieniała się data kursu wraz z notowaniem. Przy próbie zapisania dokumentu pojawiał się komunikat: *Kwota dokumentu nie może być mniejsza niż kwota rozliczona na tym dokumencie.*
5. **Lista zapisów kasowych/bankowych. Zakres dat.** Poprawiono pamiętanie zaznaczenia parametru **Zakres dat** wraz z ustawionymi wartościami dat.
6. **Konto przeciwstawne na zapisie kasowym/bankowym.** W przypadku kiedy nie była pobrana licencja na moduł Comarch ERP Księga Handlowa Plus po uzupełnieniu numeru konta przeciwstawnego nie uzupełniała się jego nazwa.
7. **Dokumenty nierozliczone, zakładka Na dzień.** Poprawiono wydruk, który nie reagował na odznaczenie parametru **Uwzględniaj dokumenty w buforze.**
8. **Rozliczenia podmiotu. Powiększony widok listy <F6>.** W sytuacji kiedy na liście zaznaczone były jakieś dokumenty, wywołanie powiększonego widoku listy klawiszem <F6> powodowało zmianę zaznaczeń. Podobnie w przypadku powrotu do normalnego widoku listy.
9. **Funkcja Rozlicz w Preliminarzu płatności.** W przypadku kiedy zapis kasowy/bankowy powstanie w wyniku użycia funkcji Rozlicz to po wydrukowaniu zostaje on od razu zapisywany do bazy danych.
10. **Blokada Dostęp do kadr bez danych płacowych.** W przypadku zaznaczenia na karcie operatora tej blokady na listach: zapisy kasowe/bankowe, preliminarz płatności, rozliczenia podmiotu, dokumenty rozliczone, dokumenty nierozliczone, lista not odsetkowych, lista ponagieł zapłaty lista potwierdzeń salda w polu z podmiotem nie był dostępny słownik pracowników i współpracowników.
11. **Blokady: tylko do wynagrodzeń oraz Dostęp do kadr bez danych płacowych.** W przypadku jednoczesnego zaznaczenia na karcie operatora blokad: rozliczeń – tylko do wynagrodzeń oraz Dostęp do kadr bez danych płacowych na listach Rozliczenia podmiotu oraz Dokumenty rozliczone widoczne były pary rozliczeń, w których dokumenty prawe i lewe były wynagrodzeniami.

13 Płace i Kadry

13.1 Nowości

1. **Aktualne wskaźniki.**

Konfiguracja / Program / Płace / Wynagrodzenia

- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie: **3496,82 zł** (od 2012.09.01)
- Minimalne wynagrodzenie ucznia I roku: **139,87 zł** (od 2012.09.01)
- Minimalne wynagrodzenie ucznia II roku: **174,84 zł** (od 2012.09.01)
- Minimalne wynagrodzenie ucznia III roku: **209,81 zł** (od 2012.09.01)
- Wskaźnik waloryzacji: **97,5%** (od 01.10.2012)

Konfiguracja / Program / Płace / Zasiłki

- Maksymalna podstawa składek ER na wychowawczym : **2098,09 zł** (od 2012.09.01)

Podstawa prawna: Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 9 sierpnia 2012 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2012 r.

Obwieszczenie Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 sierpnia 2012 r. w sprawie wskaźnika waloryzacji podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przyjętej do obliczenia świadczenia rehabilitacyjnego w IV kwartale 2012 r.

2. Wydruk roczny RMUA.

Dodano nowy raport rocznej RMUA. Ustawą z dnia 16 września 2011 r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. z 2011 r., Nr 232, poz. 1378) zostały wprowadzone zmiany do ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dotyczące m.in. kwestii informacji przekazywanych ubezpieczonym przez płatników. Zgodnie z art. 41 ust. 8 ustawy o sus płatnik składek ma obowiązek przekazywać ubezpieczonemu, w podziale na poszczególne miesiące, za rok ubiegły w terminie do dnia 28 lutego roku następnego, informacje zawarte w imiennych raportach miesięcznych. Wobec powyższego, po raz pierwszy **płatnicy składek będą zobowiązani przekazać ubezpieczonym raport roczny za rok 2012, w terminie do 28 lutego 2013 r.**

Wydruk dostępny z poziomu Formularza danych kadrowych pracownika (*Wydruk danych/Podgląd wydruku/Wydruki płacowe/ Raport roczny dla ubezpieczonego – ZUS RMUA* lub z poziomu Listy pracowników (*Płace i Kadry/ Kadry/ Wydruk danych/ Wydruki płacowe/ ZUS RMUA*) – wydruk dla zaznaczonych pracowników z możliwością wysłania ze skrzynki pocztowej modułu Comarch ERP Optima CRM.

Wydruk RMUA może być wykonany zarówno jako raport roczny, jak i raport za wybrane miesiące – decyduje o tym ustawienie parametrów przed wydrukiem.

3. Domyślne konto księgowe.

Na zakładce Dodatkowe formularza danych kadrowych pracownika dodano nową grupę „Domyślne konto księgowe” z możliwością przypisania pracownikowi konta. Grupa niedostępna, w przypadku synchronizacji z programem Comarch ERP XL lub innej księgowości niż kontowa (*Konfiguracja/ Firma/ Księgowość/ Parametry*).

4. Chorobowe finansowane przez pracodawcę – automatyzacja w przypadku 50-latków.

Na zakładce Inne informacje formularza danych kadrowych dodano przy polu „Chorobowe finansowane przez pracodawcę do:” informację dotyczącą daty obowiązywania parametru. Na podstawie odnotowanej daty urodzenia pracownika wypełniane są automatycznie dane dotyczące skróconego do 14 dni okresu finansowania przez firmę wynagrodzenia za czas choroby i daty obowiązywania tego ustawienia. Program ustawia datę zgodną z wymogiem ZUS, czyli pierwszym dniem roku następującego po roku, w którym pracownik ukończył 50 lat. Dodatkowo sprawdzana jest data obowiązywania ustawy i w przypadku pracowników, którzy ukończyli 50 lat przed 2009 rokiem ustawiana jest data graniczna 01.01.2009.

Podczas naliczania wypłat pracowników sprawdzana jest dodatkowo data obowiązywania parametru **Chorobowe finansowane przez pracodawcę**.

Dane odnotowywane są w ostatnim zapisie historycznym pracownika.

Dane zostaną uzupełnione automatycznie przez program Comarch ERP Optima, jeżeli nie zostały one wcześniej wypełnione przez Użytkownika programu.

5. Nie naliczać składek na FP, Nie naliczać składek na FGŚP – automatyzacja okresu zwolnienia ze składek dla pracowników powyżej 55-60 lat.

Na podstawie wprowadzonej daty urodzenia oraz płci pracownika wypełniane są automatycznie dane dotyczące okresu zwolnienia ze składek FP/FGŚP. Zwolnienie ustawiane jest od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym pracownik ukończył 55 lat (w przypadku kobiet) lub 60 lat (w przypadku mężczyzn), a w przypadku osób urodzonych 1-go dnia miesiąca, zwolnienie ustawiane od miesiąca w którym pracownik kończy 55/60 lat. Dodatkowo sprawdzana jest data obowiązywania zmian w przepisach i w przypadku pracowników, którzy ukończyli odpowiednio 55 lat (kobiety) i 60 lat (mężczyźni) przed 01.07.2009 ustawiana jest ta data.

Dane zostaną uzupełnione automatycznie przez program Comarch ERP Optima, jeśli nie zostały one wcześniej wypełnione przez Użytkownika programu – tzn. wtedy, gdy nie jest zaznaczony żaden z parametrów: **Nie naliczać składek FP** i **Nie naliczać składek FGŚP**. Nastąpi to:

- podczas konwersji bazy z wersji wcześniejszej niż 2013 – dopisanie dat zwolnienia z FP/FGŚP nastąpi w ostatnim (aktualnym) zapisie historycznym pracownika
- podczas zapisywania formularza nowego pracownika, o ile uzupełniono mu datę urodzenia, a także przy zapisie formularza pracownika, na którym nie są zaznaczone parametry dotyczące zwolnienia z FP/FGŚP (np. wcześniej nie miał wpisanej daty urodzenia, albo usunięto poprzednio wpisane informacje dotyczące zwolnienia z FP/FGŚP)

W odniesieniu do osób, które mają odnotowane zwolnienie ze składek FP/FGŚP okresowo (np. przez 36 miesięcy po powrocie z urlopu wychowawczego), w zapisie historycznym przypadającym po zakończeniu tego okresu, należy usunąć zaznaczenie zwolnienia z FP i FGŚP – wówczas na zapisie formularza program ustawi automatycznie daty wyliczone jako przypadające po ukończeniu 55/60 lat przez tego pracownika.

6. **Lista pracowników (Płace i Kadry > Kadry).** Na liście dodano nowe kolumny: *PESEL* oraz *Adres e-mail*. Ze względu na możliwość dopasowania wyglądu okien dla Użytkowników, w przypadku braku kolumn po konwersji baz, należy użyć opcji „Przywróć układ domyślny”.
7. **Kalendarze – święta ruchome w 2013 roku.** Wprowadzono dni świąteczne w 2013 roku (Wielkanoc 2013-03-31, Poniedziałek Wielkanocny 2013-04-01, Boże Ciało 2013-05-30) niezbędne przy wstawianiu świąt do kalendarza w konfiguracji na rok 2013 (Firma > Płace > Kalendarze).
8. **Nowy globalny filtr na liście pracowników: „Pracownicy do raportu RMUA za wybrany rok”.** Wyszukuje osoby, które we wskazanym roku, mają naliczone wypłaty wykazywane na deklaracjach ZUS. Ułatwi z początkiem 2012r. wyszukanie osób, którym należy wydrukować raport roczny RMUA za rok 2011 rok (po zawężeniu listy filtrem, można zaznaczyć wszystkich i wykonać wydruk seryjny).

13.2Zmiany

1. **Formularz danych kadrowych, zakładka Ogólne.** Przeniesiono pola PESEL i NIP pracownika nad pole „Data urodzenia”. Data urodzenia uzupełniana jest na podstawie numeru PESEL.
2. **Formularz danych kadrowych, zakładka Etat.** Zmieniono opis pola „Zestawienie czasu pracy” na „Rozliczenie czasu pracy”. Analogiczną zmianę przeprowadzono także na formularzu „Seryjna zmiana wartości pola”.
3. **Wypłaty pracowników.** W menu kontekstowym (dostępny pod prawym przyciskiem myszy) zmieniono opis funkcji „Dodaj” na „Policz wypłatę”.
4. **Wydruk „Struktura zatrudnienia – PFRON”.** Uwzględniono dodatkowy podział kolumn wyliczających liczbę niepełnosprawnych ze stopniem znacznym i umiarkowanym w osobach, uwzględniając szczególne schorzenia pracownika. Zmiana ułatwi wypełnienie deklaracji INF-1 do PFRON.
5. **Wydruk „Zaświadczenie płatnika składek Z-3”.** Zaktualizowano test objaśnień na wydruku Z-3 na zgodny z wzorem opublikowanym na stronach ZUS.
6. **Wydruk „Wydruki do Worda (XML) - Zaświadczenie o dochodach”.** W przypadku braku wprowadzonego numeru NIP na karcie pracownika, nie jest drukowane na raporcie słowo „NIP”.
7. **Wydruk „Karta pracy”.** Zmieniono rodzaj użytej czcionki na wydruku dostępnym z poziomu Formularza danych kadrowych. Wcześniej używana czcionka Arial Narrow mogła skutkować nachodzeniem na siebie opisów na wydruku.
8. **Wydruk „Lista pracowników zwolnionych z FP/FGŚP”.** Dodano parametry przed wydrukiem umożliwiające wykazanie osób zwolnionych z FP/FGŚP w zadanym okresie.
9. **Wydruk „Urzędowe Poświadczenie Odbioru (UPO)”.** Na wydruku z poziomu formularza deklaracji dodano Nazwisko i Imię pracownika, dla którego drukowane jest UPO. Dla wydruków seryjnych ta zmiana została wprowadzona już we wcześniejszych wersjach programu Comarch ERP Optima.

10. **Interaktywna zmiana wartości dodatku.** Zmieniono działanie klawisza Enter. Jeżeli kursor znajduje się w polu „Nowa wartość” to użycie klawisza ENTER skutkuje działaniem jak przycisk „Zmień” – zapisuje wybraną wartość i przechodzi do kolejnego pracownika na liście.
11. **Standardowe filtry w programie:** filtr #(G) FP/FGŚP - nowo zatrudnieni powyżej 50 lat; #(G) FP/FGŚP - osoby powracające z urlopów macierzyńskich i wychowawczych , #(G) FP/FGŚP - kobiety powyżej 55 i mężczyźni powyżej 60 lat. Zmodyfikowano działanie filtrów. Do warunków sprawdzanych w dotychczasowych wersjach filtrów dołożono także weryfikację okresów obowiązywania zwolnienia z opłacania składek na FP/FGŚP.
12. **Synchronizacja z Comarch ERP XL.** Zmiany w synchronizacji atrybutów pracowników:
 - Dodano nowy parametr **Synchronizowany z Comarch ERP XL** w definicji klasy atrybutu w konfiguracji Comarch ERP Optima. Domyślnie jest zaznaczony zarówno dla atrybutów utworzonych wcześniejszymi wersjami, jak i dla nowo dodawanej klasy atrybutów. Wyłączenie tego parametru w definicji klasy atrybutu spowoduje, że dodanie, czy zmiana wartości takiego atrybutu u pracownika w Comarch ERP Optima, spowoduje zapis jedynie w bazie Optima, nie nastąpi natomiast synchronizacja (zapis) u pracownika w module Administrator w Comarch ERP XL, pomimo zaznaczonej w konfiguracji firmy opcji „Współpraca z systemem Comarch ERP XL”
 - zoptymalizowano synchronizację atrybutów pracownika z Comarch ERP XL – zapis wartości wybranego atrybutu pracownika po stronie Comarch ERP Optima powoduje synchronizację z Comarch ERP XL tylko tego jednego atrybutu. We wcześniejszych wersjach synchronizowane były każdorazowo wszystkie atrybuty danego pracownika. Zmiana dotyczy zarówno ręcznej edycji pojedynczych atrybutów, jak i operacji seryjnych wykonywanych na atrybutach.
13. **Wydruk „RP-7 – zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu”:**
 - Dodano parametr przed wydrukiem **Wykazywać wynagrodzenie za urlop jako składnik stały.** Parametr wpływa na wykazywanie na wydruku standardowego wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy, okolicznościowy i opiekę (kp188). Jeśli parametr jest zaznaczony, są drukowane w kolumnie 2 ze składnikami stałymi, a jeśli nie jest zaznaczony - w kolumnie 3 ze składnikami zmiennymi (czyli tak jak dotychczas).
 - Zmieniono kryterium zaliczania składników wynagrodzenia do danego roku – sprawdzany jest okres ze składnika wypłaty, a nie jak dotychczas, okres z listy płac. Ma to znaczenie dla wypłat liczonych z opcją „miesiące wstecz” na przełomie roku, np. rozliczenie w wypłacie za styczeń zaległego zwolnienia chorobowego z grudnia.
14. **Wypłata umowy zlecenia z dodatkowymi elementami.** Komunikat *Przed dodaniem elementu do wypłaty umowy należy ubezpieczyć pracownika w kadrach* wyświetlany jest przy dodawaniu ręcznie dodatkowego elementu w wypłacie umowy cywilnoprawnej. Pojawia się dla osoby nie mającej uzupełnionych danych ubezpieczeniowych na formularzu pracownika. Poprzednio pojawiał się dla osób z uzupełnionym kodem tytułu ubezpieczenia.

13.3 Poprawiono

1. **Optymalizacja naliczania wypłat.** Zoptymalizowano proces naliczania wypłat w przypadku dużych baz firmowych. Zoptymalizowano także naliczanie wypłat z rozliczeniem urlopu - wyraźne skrócenie czasu naliczenia wypłaty z urlopem dla pracowników mających w poprzednich wypłatach bardzo dużą liczbę elementów (w jednej wypłacie co najmniej kilkadziesiąt elementów, łącznie z akordami o zerowej wartości, których nie wykonywano w danym miesiącu)
2. **Operacje seryjne na liście pracowników w Kadrach.** Po zaznaczeniu kilkuset pracowników, w trakcie wykonywania seryjnej zmiany w trybie interaktywnym zdarzało się przerwanie pracy z komunikatem o braku pamięci - wyeliminowano błąd. Dotyczy operacji: seryjna zmiana atrybutów oraz seryjna zmiana wartości pola.

3. **Wynagrodzenie za czas urlopu dla pracowników oddelegowanych.** Składniki zmienne z poprzednich miesięcy oraz z bieżącego miesiąca były uwzględniane po przeliczeniu na PLN, natomiast wynagrodzenie zasadnicze miesięczne było przyjmowane w walucie. Poprawiono. Podstawa urlopu dla pracownika oddelegowanego obecnie wyliczana jest z wszystkich elementów wyrażonych w wartościach przeliczonych na PLN. Wyliczona wartość wynagrodzenia za urlop jest zapisywana jako wartość w PLN na elemencie wypłaty, a wartość w walucie wynika z przeliczenia tej kwoty przez kurs z listy płac. Zmiany w sposobie prezentowania tych wartości zostały również przeniesione na wydruk „Naliczenie podstawy urlopu”.
4. **Wypłata dla pracownika oddelegowanego.** W przypadku, gdy oddelegowanie do pracy za granicą trwa niepełny miesiąc i dodatkowo poza wypłatą etatową na liście dla oddelegowanych ma także dodatkowy składnik wypłacony w PLN, zawyżana była składka zdrowotna odliczona. Poprawiono.
5. **Przeliczenie wypłaty dla właściciela.** W przypadku próby przeliczenia już naliczonej wypłaty dla właściciela pojawiał się komunikat *Nie można naliczyć wypłaty. (...)*. Poprawiono. Aktualnie pojawia się komunikat z pytaniem, czy przeliczyć wypłatę.
6. **Urlop wychowawczy a składka zdrowotna.** W przypadku, gdy zasiłek wychowawczy był rozliczony na innej liście płac, niż wygenerowane pomniejszenie z tytułu tej nieobecności i dodatkowo w tym samym miesiącu deklaracji był już naliczony inny składnik ze składką zdrowotną to podstawa składki zdrowotnej była zawyżona. Poprawiono.
7. **Operacje seryjne.** Zmiana interaktywna dodatku. Na oknie interaktywnej zmiany wyświetlały się także dodatki nieaktywne. Poprawiono, wyświetlane są tylko aktywne dodatki pracownika.
8. **Usuwanie nieobecności na kalendarzu.** W przypadku usuwania nieobecności na kalendarzu (Nie)obecności opcją z menu rozwijalnego przy ikonie kosza nieobecność nie była kasowana. Poprawiono. Bezpośrednie kliknięcie w ikonę kosza lub wybranie z klawiatury klawisza <DELETE> skutkowało usunięciem nieobecności.
9. **Optymalizacja wydruków dla zaznaczonych pracowników, zawierających dane z wypłat.** Zoptymalizowano generowanie takich wydruków, m.in.: „Wypłacone dodatki za okres” oraz „Karta wynagrodzeń”.
10. **Wydruk „Świadectwo pracy” - wydruk do Worda (XML).** W przypadku, gdy pracownik nie miał dodanego standardowego limitu „Urlop wypoczynkowy” za dany rok, na wydruku w pkt 4 nie były drukowane podpunkty 1 i 2. Poprawiono.
11. **Wydruk „Świadectwo pracy”.**
 - Na wydruku wykazywany był tylko ostatni okres służby wojskowej. Poprawiono. Wydruk świadectwa pracy do Worda (XML) generował poprawne wartości.
 - Na wydruk pobierana była błędna wartość wykorzystanego urlopu wypoczynkowego, w przypadku, gdy pracownik w danym roku uzyskiwał prawo do 26 dni urlopu i miał kilka zapisów historycznych, z czego przynajmniej jeden zapis historyczny był odnotowany z datą po dacie od kiedy przysługuje pracownikowi wyższy limitu urlopu. Poprawiono.
12. **Wydruk „Limity nieobecności (GenRap)”.** Na wydruku nie były wykazywane osoby, których nazwisko przekraczało 15 znaków. Poprawiono.
13. **Wydruk „Karta pracy – wszyscy”.** Na wydruku były wykazywane osoby niezatrudnione w zadanym okresie, które na formularzu danych kadrowych w polu rozliczenie czasu pracy miały wybraną opcję „Wg zestawienia”.
14. **Wydruk „Lista umów cywilno-prawnych”.** Poprawiono wykazywanie na wydruku umów definiowanych przez Użytkowników uwzględniając parametr **Spłacona** na Formularzu umowy.

15. **Wydruk „Zaświadczenie płatnika składek Z-3”**. Na wydruku w pkt 10 w pozycji „Udzielono urlopu macierzyńskiego/urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego/ dodatkowego urlopu macierzyńskiego /dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego/ urlopu ojcowskiego” pojawiał się tylko pierwszy okres nieobecności, w przypadku gdy nieobecność była wprowadzona w więcej niż jednej pozycji. Poprawiono.
16. **Wydruk „Zaświadczenie płatnika składek Z-3”**. W kolumnie 6 w tabelce ze składnikami za okresy miesięczne, przy zmianie stawki zaszeregowania w trakcie miesiąca, była wykazywana stawka zaszeregowania obowiązująca na koniec miesiąca. Obecnie zamiast stawki z etatu, w takim przypadku jest drukowana suma nominalnych wynagrodzeń należnych za poszczególne części miesiąca.
17. **Wydruk „Naliczanie podstawy urlopu” dla urlopu wypoczynkowego**. W przypadku, gdy okres rozliczeniowy był ustawiony na dłuższy niż 1 miesiąc, i były wypłacone dopłaty do nadgodzin, na wydruku w podsumowaniu zawyżony był czas przepracowany. Poprawiono. Wyliczone wartości uwzględniały prawidłowy czas.
18. **Wydruk „Oświadczenie o przychodach emeryta/rencisty”**. W przypadku wypłat korygujących, dla których data wypłaty była ustawiana w bieżących okresach błędnie wykazywany był przychód na wydruku. Poprawiono. Przychód na wydruku umieszczany jest zgodnie z miesiącem deklaracji wypłaty.
19. **Wydruk bieżącego widoku Listy płac lub Wypłaty pracowników**. Oznaczenia z kolumn *O/Z* , *Korekta składek* nie były przenoszone do arkusza Excel. Poprawiono.
20. **Formularz danych kadrowych, zakładka Ubezpieczenie (etat)**. W przypadku wpisania błędnego kodu tytułu ubezpieczenia możliwe było zapisanie takich danych. Skutkowało to także błędem przy naliczaniu wypłaty. Poprawiono. W przypadku podania błędnego kodu i próby zapisania podnosi się lista słownikowa ze zdefiniowanymi kodami, poprawne uzupełnienie kodu pozwoli na zapisanie formularza danych kadrowych.
21. **Listy płac**. W sytuacji, gdy na wypłatach pracowników była wybrana lokalizacja i następowała zmiana listy płac pojawiał się komunikat *Taki interfejs nie jest obsługiwany*. Poprawiono.
22. **Importy z RCP**.
 - Jeżeli w obrębie jednego dnia w importowanych danych były dwa wejścia/wyjścia i równocześnie drugie wejście jest na przełomie doby (np. (1) We: 05:50 Wy: 14:03 (2) We: 21:52 Wy:06:02) to przy imporcie do programu Comarch ERP Optima odnotowywane były trzy wejścia/wyjścia uwzględniając przełom doby z pustą godziną wyjścia/wejścia. Poprawiono.
 - Jeżeli w importowanych danych było odnotowana praca na przełomie dwóch dni (praca w nocy np. 22:00 – 6:00) i dodatkowo w programie zarejestrowana jest już nieobecność typu urlop wypoczynkowy na drugi dzień to zapis czasu pracy zapisywany był tylko do północy (00:00). Poprawiono.